

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze

Izhaja vsak štirih. — Cena na leto je 15 K. — Za Nemčijo 18 K. — Za Ameriko in druge tuje države 20 K. — Posamezne številke se prodajajo po 30 dinarjev.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Vsem kmetским ženam!

Liberalno - socialistična vlada je propala naše kmetско ženstvo volilne pravice. Pozna dvojne vrste ženstvo. Mestnim gospodičnam in obrtnim delavkam je priznala volilno pravico, kmetскому ženstvu je pa vzela pravico. Kmetско ženstvo! Ali boš mirno prenašalo to sramotno ponižanje? Zganite se! Vse v boj za svoje pravice. V nedeljo 15. in 22. februarja prirejajte po vseh župnijah protestne shode proti tej krivici in zahtevajte volilno pravico. Kmetске žene in dekleta na plan za svoje pravice!

Janez Brodar,
načelnik J. K. Z. in poslanec.

Samostojni proti zadrúžništvu.

Smostojni lib. Mermolja je začel pisati v listu »samostojnih« tudi o zadrúžništvu. Ni se pa spravil na kako liberalno »Zvezo«, te so mu preveč pri srcu, pač pa na »Zadrúžno zvezo«, o kateri napoveduje s svojim nedosežnim proroškim duhom: »takoj, ko nastanejo redne razmere in pride do natančne trgovske konkurence, bo takšno zadrúžništvo vse razpadlo. Svarimo torej naše kmetско ljudstvo, naj se ne da slepiti in zapeljevati sedaj od klerikalnih zadrugarjev, ker nimajo niti enega pravega človeka, ki bi hotel ali zamogel vzdrževati eno zadrugo v velikem obsegu.« Ta bahavi vseznal menda ne ve, da so ravno tiste zadrúge, ki so jih svoječasno ustanavljali, — pa ne iz ljubezni do zadrúžništva, marveč iz slepega liberalnega strankarstva, — in vodili kaki liberalni fantki, sedaj našemljeni s krinko »samostojnih kmetov«, v resnici propadle. O tem bi, — da zaenkrat navedemo samo en slučaj, — lahko povedal Mermolj kaj več »vrli somišljenik« časopisa »samostojnih«, Jože Jenko ali kakor se podpisuje v podlistkih: Babičev Jože. Ko je bil namreč ta »vrli somišljenik« in priganjač liberalne stranke še doma na Zg. Brniku, je ustanovil v Cerkljah pri Kranju

kar tri zadrúge: strojno, mlekarno, hranilnico in posojilnico. Vse troje je pa kmalu šlo rakom žvižgat vspricho njegove gospodarske bistroumnosti in skrbi za splošno dobrobit ljudstva.

Kajne, Mermolja, to je bil »pravi človek« v zadrúžništvu. Mi seveda nismo tako zlobni, da bi s tem trdili, da je bil Babičev Jože »slepar in zapeljavec kmetskega ljudstva«, saj so vendar po Mermoljevi domišljavosti »sleparji in zapeljivci kmetskega ljudstva« vsi drugi, ki vzdržujejo že desetletja z nesebično požrtvovalnostjo razne zadrúge. Mermolja! ustanavljač delniških družb, pometaj najprvo v svojih liberalnih vrstah in nikar ne hodi med proroke, zakaj slabo uslugo delaš s tem svojim »vrlim somišljenikom«, ker kakor se zakliče v gozd, tako odmeva tudi nazaj.

Jože

Proti maksimalnim cenam za živino.

Učelni vladi za Slovenijo.
(odsek za prehrano)

v Ljubljani

Odsek za prehrano je z naredbo z dne 18. januarja 1920 št. 322 odredil ravnalne cene za govejo živino, katere je smatrati kot nekake maksimalne cene. Že objava te naredbe je izzvala povsod razburjenje, mestoma grozeče in nevarno ogorčenje. Podpisani župani in svetovalci celega sodnega okraja Višnjagora, zbrani pri proračunu okrajne blagajne, kot izvoljeni zastopniki ljudstva, odločno protestiramo proti tej naredbi z zahtevo, da se ta naredba takoj ukine, ali se pa izdajo cene za vse, kar kmet kupuje in rabi. Svoj protest podpiramo z sledečimi nelzpodbitnimi dokazi. Pred vojno je bila živa teža najboljšega vola 1 K, sedaj 10 K je desetkrat dražje. Kar pa kmetovalci kupujejo je bilo pred vojno in sedaj sledeče razmerje:

Predmet	Cene pred vojno kron	Cene sedaj kron	Torej dražje krat
Sol kg	—24	4—	18
Milo najfinije . . .	—70	40—	56
Sladkor "	1—	30—	30
Petroleum "	—36	10—	28
Zveplenke "	—42	—50	5
Sukanec kos	—20	10—	10
Klobuki najbolji . .	8—	400—	50
Sukno najboljša met.	10—	500—	50
Blago za sralce . . .	—40	40—	100
Črevlji moški . . . par	15—	350—	24
„ ženski "	8—	200—	25
Usnje kg	3—	200—	24

Opombe: Rea je za usnje sedaj maksimalna cena določena, ali žal, usnja sedaj sploh ni za dobiti. Vseh 12 predmetov se je podražilo za 528 krat, torej povprečno vsaki predmet 44 krat.

Iz tega je razvidno, da kar kmet kupuje, mora plačati povprečno 44-krat dražje kot pred vojno, svoj glavni pridelek, to je govejo živino pa sme prodati le 10 krat dražje kot pred vojno. K temu bodi omenjeno, da je po poročilih od bratov Hrvatov, goveje meso v Zagrebu 20 — 24 kron kg. Zakaj bi pa moralo biti v Sloveniji le 14 — 16 K?

Višnjagora 4. svečana 1920.

Draga: Erjavec, župan; Potokar Mehle svetovalca. — Krka: Podražaj, župan; Boršnik, svetovalca. — Podboršt: Zaje, župan. — Zagorica: Peve, župan. — Vel. Peče: Blatnik, župan. — Radohava: Hribar, župan. — Mujava: Jožef Kušnar, župan; Ignac Špendal, svetovalca. —

Ali ste že brali knjižico: *Primate tatí.*
Stane samo 2 K.

Kdor hoče vedeti, kdo je vojske kriv,
naj bere knjižico: *Primate tatí.*

Praprečo: Šteps, župan; Kovačič, svetovalec. — Štepanjavar: Bregar, župan; Jeraj, svetovalec. — Hud: Kavšek, župan. — Bukovec: Mulk, župan. — Temenca: Grabljevec, župan. — Vel. Gaber: Vrbič, župan; Tiček, svetovalec. — Št. Vid: Gorišek, župan. — Leskovec: Prme, župan; Čož, Zupančič, svetovalec. — Polica: Matej Vidic, župan. — Križka vas: Zupančič, gerent; Zaviršek, prisednik. — Žalna: Prijatelj, župan. — Dedni dol: Mihael Omahen, župan; Štepic, svetovalec. — Luče: Brilan, župan; Stibernik, svetovalec. — Gorenjavar: Kastelic, župan; Kavšek, svetovalec.

Iz Kmetiskih Zvez.

RIBNICA.

Kmetska zveza je priredila na Svečnico shod, ki je bil prav dobro obiskan. Društvena dvorana je bila nabito polna, mnogo jih je stalo celo zunaj. Prof. Dolenc je v poljudnem govoru razložil vzroke svetovne vojne in da bo po pariškem »miru« prišlo zopet do vojne, ako ga sklenejo brez Boga in vere. Govoril je tudi o naši »Alzaciji-Loreni« — zasedenem ozemlju, o njegovem pomenu za Jugoslavijo v narodnem in gospodarskem oziru. Z napetim zanimanjem so poslušali ljudje o »rešitvi« valutnega vprašanja. Ogorčeno so odklonili razmerje 4 : 1. Naši ljudje nimajo dosti denarja, pa bi jim še tistega radi vzeli? — Govoril je tudi g. župnik Škulj o izboljšanju prometnih zvez ribniške doline. G. dekan Skubic je razložil novi občinski volilni red. Sprejete so bile vse predlagane resolucije enoglasno: proti pariškemu miru, proti valutni rešitvi v razmerju 4 : 1, proti enostranski ženski volilni pravici (»vse ali nobena«; naše žene in dekleta niso imele ne časa ne denarja iti na gimnazijo, učiteljice ali meščansko šolo, ali so pa zato manj storile za državo, če so doma pridno delale in se pehale v dežju in blatu, v solncu in prahu za izobražene ženske?) Vsi udeleženci so bili zadovoljni s shodom, ki ga je spretno vodil g. Grebenec, podnačelnik K. Z. — Ustanovni shod »samostojnih«. O. polomijal! Prišel je pesnik in mesar Pucelj iz Lašč. Oba ta dva posla bi lahko spoznali iz njegovega govora. Pesniške, visokoleteče besede in kretne, glas, — vsaj tisto nedeljo — mesarski. Govoril je tudi neki kmet, o katerem pa ne vemo, ne, kako se piše, ne, kako mu je ime. Govoril je pametno, samo res ni in ne bo, so rekli naši ljudje in — šli. Kričali so za njimi: Hej, še ni končano, počakajte, sedaj bomo izvolili odbor in zaupnike; kdo bo za Goričo vas? — tiho; Hrovačo? — tiho; Otavice? — tiho; Gorenjo vas? — eden, Breg? — tiho, Lazi? — tiho. In tako je sedaj izmed samostojnih samo eden, ki naj se podpiše osemindesetkrat na kandidatno listo neSamostojne stranke, ki hoče priti v — občinski odbor.

AMBRUS.

Podružnica K. Z. je imela 25. januarja sestanek, na katerem so se sklenile re-

solucije proti zamenjavanju denarja v razmerju 1 : 4, zahteva po kmetski zbornici, kakor imajo trgovci in obrtniki svojo zbornico. Zahteva slejkoprej, da odločujejo o pouku v šolah starši.

ŠT. JURJ.

V nedeljo dne 1. februarja je imela tukajšnja Kmetska zveza gospodarski sestanek, na katerem so se stavile sledeče resolucije: 1. Protest proti italijanski grabežljivosti. 2. Zahteva, da se skliče parlament in da se konča liberalnosocialistično nasilje. 3. Zahteva, da se da tudi kmetskemu žensstvu volilna pravica, ne samo gosposkim. 4. Odločen protest proti uvedbi maksimalnih cen za živino. Naše geslo bodi: Dokler vlada ne prekliče maksimalne cene, ne dobi noben mesar niti repa iz naših hlevov. 5. Protest proti urejanju valute v razmerju 1 : 4.

ŠT. VID PRI STIČNI.

Okrajna Kmetska zveza je imela dne 1. februarja svojo redno sejo. Seje se je vdeležilo nad 100 odbornikov in zaupnikov. Pogovorili smo se o gospodarskem in političnem položaju in o občinskih volitvah. Soglasno smo sklenili med drugim tudi sledeče resolucije: 1. Glasno ugovarjamo proti valuti 4 : 1. — 2. Zahtevamo, da se vpeljejo maksimalne cene za vse stvari, ne samo za naše pridelke in da res tudi dobimo blago v zadostni množini. Če tega vlada ne more storiti, naj tudi nam pusti proste roke. — 3. Protestiramo odločno proti italijanski grabežljivosti. — Seja je vsako prvo nedeljo v mesecu. Udeležujte se redno sej vsi odborniki in zaupniki!

Iz tajništva JKZ.

Koledarček: Koledarček smo razposlali vsem onim naročnikom, ki so naročili več kot 5 izvodov. Posameznikom smo le tedaj poslali, če smo dobili vnaprej denar. Prosimo vse one poverjenike, ki so koledarčke dobili, naj nam nemudoma denar pošljejo in sicer po 3.50 K za izvod. Ako hoče še kdo naročiti, naj nemudoma naroči. Denar naj se pošlje vnaprej.

Okrožnice. Prosimo vse one, ki dobivajo okrožnice, da se navodil tudi točno drže. Ako katera Kmetska zveza ne dobi okrožnic, naj to takoj tajništvu sporoči. Še sedaj nimamo vseh naslovov.

Štajercil Le najvažnejše stvari sporočajte tajništvu v Ljubljano, drugače pa je vam na razpolago tajništvo Kmetske zveze v Mariboru in Tajništvo VLS v Celju.

Občinske volitve: Nasprotniki, posebno pa samostojna veja JDS straše, da bo vsak, ki bi hotel preklecati njim dan podpis za občinske volitve, moral plačati globe 2000 K in več. Svobodno prekličite vsi, one pa, ki strašijo, javite tajništvu s celim naslovom; jih bomo naučili begati ljudi. Odborniki Km. zvez naj bodo ljudem vedno na roko.

Organizacija. Kjer še ni nobene naše organizacije, naj se kmalu ustanovi. Pošljejo naj se natančni naslovi odbornikov in med njimi naj se zaznamuje oni, ki naj dobiva pošto.

Vsem organizacijam V. L. S. I Vse organizacije VLS pozivljamo, da v najkrajšem času izvolijo v smislu novega poslovnika zaupnike in jih tekom 10 dni naznanijo tajništvu stranke. — **Tajništvo VLS.**

Zadružni poučni tečaji v Ljubljani.

V času od 23. do 26. februarja se vrši v Ljubljani zadružni tečaj za voditelje in funkcionarje nabavnih in konsumnih zadrug. Stroške za udeležbo nosi Zadružna zveza. Vsaka zadruga naj pošlje na ta poučni tečaj eno ali tudi več oseb. Imena udeležencev naj se čimprej naznanijo Zadružni zvezi v Ljubljani.

Dokazi Samostojnih.

(Iz Trebelna pri Mokronogu.)

Na Trebelnem pri Mokronogu je imel Majcen iz Št. Janža, odbornik liberalne kmetske stranke, javen shod dne 1. februarja t. l. Samostojni so razvili v ta nameen vsestransko agitacijo: shod so dvakrat oklicali, po vaseh nabili plakate in iz treh vasi povabili svoje razgrajace. Pa vspeh je bil klaveren. Na pragu vinske kleti gostilne »Piškur« je stal Majcen in v polkrogu pred njim mala peščica tistih, ki jih »možje« v občini ne smatrajo vredne ogovora. Postal je tudi eden in drugi naših mož, ko se je vračal od maše, pa ker je videl govornika v krogu takih, je odšel takoj misleč si: »Gliha vkup štrih« in ga ni poslušal.

Po 8. uri se vrača naš kaplan iz cerkve v župnišče. Tu postoji in po malem prestanku opozori govornika na njegovo lažno zavijanje. In že je ogenj v strehi. Kje dobiti slepilnih dokazov za nerazodne pristaše? Dasi je Majcen v zavijanju znaiden, pa ga je zapustilo vse; razum in zvijača.

Še ena pot mu preostaja iz zagate: dokazi, ki se jih poslužujejo divjaki.

Kakor besen zapusti govorniški prag in vso svojo izvoljeno čredo in pridivja na kaplana in rjove nad njim z nečloveškimi glasovi, da mu sape zmanjkuje. Ob strani pa ga zvesto spremlja Sandi Majcen, konjski mešetar in gostilničar iz Mokronoga.

Nato začno kaplana kakor tolovaj semintja pehati, medtem ko Majcen še na vse grlo kriči. V tem divjaškem pehanju je bil najhujši načelnik krajevnega odbora samostojne liberalne stranke Jožef Nahtigal.

Da bi še bolj držalo, mora priti še tretji dokaz, ali boljše pečat. Med že omagajočim divjanjem Majcna pobero na cesti blato in ga bušijo v kaplana.

Sedaj smatra Majcen svoj govor za dovolj dokazan in utihne.

Vedeli smo že, da je Majcen velik ljubitelj kmeta, ker je dokazal svojo ljube-

zen, ko je vdrl tako nesramno v kaščo trpina kmeta Franceta Repšeta na Glinca šentjanski župan. Vedeli smo, da se nekateri pristaši kmetijske liberalne stranke radi po blatu valjajo, ker je po zadnjem shodu v Česnjicah, ko ga je imel Zupančič iz Rakovnika, njih glavni kričar Janez Pavšelj ležal do jutraj do sedme ure pred šolo v blatu, da pa se blata tudi kot dokaza poslužujejo, to pa smo se sedaj prepričali.

Kako se gibljejo naši politični nasprotniki.

CERKLJE OB KRKI.

V četrtek 29. januarja je prišel v Cerklje kmet za parado, živinozdravnik Rajer iz Krškega. Zbiral je prostovoljce - samostojneže. Odzvalo se je okrog 15 tičkov. Od teh je bilo skoraj polovico birtov, ki žive le od ljudstva: Vahčić, Zorkec, Skrapec, Fabjanč, Longo, Lojkač in Ajstar. Res lepa samostojna stranka, ki brez liberalnih birtov nikdar ne more izhajati. Kaj bo rekel general samostojnih kmetov dohtar Žerjav ta veliki abstinent? Barščev stric bodo dobili ukori!

IZ DOLA PRI LJUBLJANI.

Na zadnji dopis »Domovine«, ki napada duhovščino in naše katoliške organizacije in v zvezi z našim nadučiteljem Turkom, odgovarjamo sledeče: Bolj nevaren državi kot dolski duhovniki in zlasti dolski mladini je g. Turk. Z napredniškim geslom: »jaz bom Dolane ugnal« je začel kmalu po prihodu apostolsko agitirati za razporoko, za svobodo verskega prepričanja, torej za neobveznost božjih in cerkvenih zapovedi, česar se sam tudi dosledno drži, seveda ne brez pohujšanja pri ljudstvu; na drugi strani se pa tako strastno vleče za načrt novega šolskega zakona ter dokazuje otrokom in odraslim, kako krivični ga vsi protesti, ko se vendar načrt naravnost pletega za vero. — Pomena zgodovinskega dne narodnega ujedinjenja ni znal drugače pojasniti, kot da je otrokom ubijal v glavo — da je ta dan veliko večji praznik kakor pa velika nedelja — seveda so se otroci g. nadučitelju zato smejali. S strogiimi kaznimi je zabranil otrokom vzdeleževati se tudi v spremstvu staršev vsake družbene prireditve — gorje onim, ki bi se drznili pri prireditvah Marijinega vrta kaj sodelovati, seveda, ker je to državi nevarno; nemoteno pa smejo otroci zahajati v gostilne, na politične shode in tamkaj po zgledu starejših zabavljati proti duhovnikom. Da je g. Turk hujši nasilnič kot sam dr. Žerjav, priča zgodovina o nameravanem 3. razredu, razne ovačbe, surovo nasilje nasproti šolskim otrokom, sploh dejanja, ki mu pri Dolanah ne mmože ljubezni in zaupanja. Potrebna je v Doli nova šola in morda tudi 3. razred, a še veliko bolj pa disciplina v sedanjem drugem razredu in vsaj malo smisla za snago. In ko bi g. nadučitelj malo bolj vneto z besedo in zgledom širil med mladino protikatoško gibanje, bi pa res storil nekaj za državo. O našem izobraževalnem delu, ki sloni na katoliških načelih, se pa vsakdo, ki je pameten, lahko prepriča, da daje močne temelje naši mladi Jugoslaviji. Izdajalcev ne iščimo tam, kjer jih ni.

IZ RIBNIŠKE DOLINE.

Samostojni so tudi v Ribnici razpeli svoje mreže, da bi vanje lovili nepoučene naše ljudi. Kdo so ti »samostojneži«? — Po veliki večini sami vojni dobickarji, ki žive od žuljev našega ljudstva, ki so postali še bolj objestni, kar jim je Žrjavova milost naklonila nove vire hitrega obogatitja potom »Velike Gore« v bodočih državnih gozdovih. — Les dobe za malenkostno sedanjim časom neprimerno nizko ceno, vrhu tega pa izrabljajo naše voznike, med katerimi so sami kmetje. — Čudno se nam zdi, da hočejo naši ljudje delati še naprej tlako kapitalističnim mogotcem in polniti njihovo nikdar polno bisago, s tem da vozijo več

kot na pol zastoni les in deske na žage in kolodvor. — Trdna organizacija in disciplina med vozniki je nujno potrebna. Nam se ljudstvo smili, ko se pusti odirati. Premislite samo razliko med cenami lesa, kakor ga lesni trgovci prodajo, kako so ga kupili in kaj plačajo našim voznikom! — Kmetje! Strnite in združite se v organizacijo, ki varuje Vaše interese!

ST. RUPERT NA DOLENJSKEM.

V St. Rupertu pa res ne dremljemo. Ob novem letu smo se potrudili za Domoljuba; imamo jih okoli 200. V društvu je vsak dan več življenja. Orel in Dekliška zveza se kar kosata za dosego našega namena, vsestranska izobrazbe. Razen par liberalnih birtov in trgovcev smo vsi člani K. Z. Imamo tudi konzul, marsikatero kronico smo si že prihranili tu. — Najbolj pa delamo za bližnje občinske volitve, mi in nasprotniki. Res reveži so, z rožnim vencem v roki hodijo okoli nas, obežajo vsakemu, da ako voli z njimi, da bo odbornik. Pa delo se jim ne speši, niti odbornikov ne morejo spraviti skupaj, kot se kaže, večina pa bodo dobili šele sodni dan popoldne. Je že spak na svetu, danes zna vse brati, vsak hoče biti učen in tako smo tudi pri nas dobro podkovani v zgodovini, posebno o št. rupertski. Iz te zgodovine pa vemo, da ko so bili zadnji liberalci gospodarji v občini, so gospodarili tako, da so naši za njimi našli blaginjo popolnoma prazno — ne, notri je bil listek in na njem, koliko tisočkov dolga ima občina. Potem, ko so videli, da so pri volitvah propadli, pa so ponoči ubili okno in okradli blaginjski dnevnik. To je bilo, ko je bil župan samostojnež Zupančič. Vemo dalje tudi, da so ravno v tem času rekli liberalci, da v par desetletjih morajo v naši farni cerkvi stanovati konji. Tudi takrat so se z vsemi silami borili za obstanek, tako n. pr. smo dobili od županstva za volitev glasovnice že natisnjene z liberalnimi kandidati. — Danes pa ti ljudje z lepim novim imenom in še lepšo novo obleko hočejo nas loviti. Ampak, če ne vedo sami, vemo mi. Vse kar je pred par leti liberalnega ležlo in šlo, je danes v novi obleki samostojnežev. Kaj store liberalci za nas, imamo dovolj žalostne izglede v Belgradu in Ljubljani. Zato bo na dan volitve tako, kot je bilo, ko so liberalci imeli svoj šod pri gnojšču za pošto. Volili bomo vsi moše iz naših vrst čeprav nasprotniki še tako moledujejo za naše podpise.

VELIKE LASČE.

V nedeljo dne 25. januarja je po jutranji sv. maži javno zborovala »Kmetiska zveza« za velikolaški okraj v dvorani zadruga doma z navzočnostjo nad dvesto zavednih somišljenikov in somišljenic SLS. Ko poda predsednik naše Kmetске Zv. besedo posl. Jugosl. kluba prof. Sušniku, je hotela druhal »Samostojne namenoma preprečiti šod naših pristašev z divjanjem, ki je lastno le »Samostojnim«, kar se jim po vztrajni zavednosti naših mož ni posrečilo. Njih »dični« poglavar mesar Pucelj se obnašal kot v menažeriji pred leti povodom veselice Sv. Cirila in Metoda, ko je dal v svoj cirkus prineljati živino, jo pobarval, napisal nanjo imena zverin — sam pa za starim klavirjem igral vlogo opice. Da ljudstvo od takih »indijskih poglavarjev« ne more pričakovati nič dobrega se dobro zaveda...

Ko je g. Sušnik poročal o valutnem vprašanju, ki ga hoče liberalno-socialistična vlada na vsak način zaključiti v razmerju en dinar — štiri krome, je ljudstvo ogorčeno protestiralo proti tej krivični nameri, ki pomenja za naše kmetjsko ljudstvo velikanski polom. Ker je bilo nadaljnjima govornikoma kmetu Stanovniku in fur. Zužku vsled divjanja »Samostojnih« je težko poročati, so se naši pristaši obrnili proti »Samostojnim« in jim odkrili njihov plašč, kjer je bilo toliko »žajfe«, da smo se z njo pošteno umili. Satansko obrekovanje, da so duhovniki krivi vojne, samostojna Puceljeva razdelitev grašččin, razdelitev koruze no znižani ceni in podobno ne bo zvalilo naših zavednih somišljenikov v njihov tabor. Ko so pristaši »Kmetске zveze« pozvali Pucelja, naj on govori, se je ubranil. Gotovo! Resnica v oči bode in Pucelj se čutil le v krogu svojih pristašev varnega. Naravnost škandalozno pa je, da je hotel dejansko napasti zborujoče ženstvo z besedami:

»Doli ž njimi!« Zavedne kmetске žene in dekleta, ki se zavedajo svojih dolžnosti in pravice do države, si bodo lažidemokrata Pucelja dobro zapomnile, kdaj jih je hotel spoditi z zborovanja.

Pošteno ljudstvo se je zgražalo, ko je videlo kam pripelje liberalni nauk posobne ti. ste, ki so toliko trpeli vsled vojne morale. Odšlo pa je z zborovanja, na katerem se je dala popolna zaupnica SLS., z zavestjo, da bo le ona sposobna iti v težki boj za kmeta proti izkoriščevanju velkapitalizma in proti krutemu vladnemu absolutizmu z lastno kmetjsko zbornico na krščanskodemokratski podlagi kar pomagaj Bog in zavednost našega trojnega kmetiskega naroda!

BOHINJSKE NOVICE

od Ajdovskega gradca do slapa Savice.

V hotelu ob Belci so imeli tako. zvan »samostojni kmetje«, železničarji in druga liberalna gospoda sestanek. Napisal so skupno kandidato listo za občinski odbor. Voliti bodo poleg obrtnikov tudi gg. železničarje in financarje, seveda le take, ki trobiijo v liberalni rog. Torej gredo naši »samostojneže« s tujci-nekmeti, kakor z domačimi — stanovalskimi tovariši iz Kmetске zveze. Zavedana Bohinjca in Bohinjcam mora biti zdaj popolnoma jasno, da so voditelji samostojnežev vede ali nevede nič drugače kot priganaci liberalne kapitalistične brezverske stranke. Zato pa bosta vsak pošten volilec in volilka, četudi ju je presrepila samostojna maza in sladkor, brez ozira na desno in levo oddala svoj glas le možem domačinom, ki jih bo pravocasnno postavila bohinska Kmetiska zveza. — Gozdarska zadruga za ves Bohinj s sedežem na Boh. Bistrici je ustanovljena in prične v kratkem z delovanjem. Za mnogo milijonov lesa je že šlo iz Bohinja in ogromni dobički so ostali v žepih lesnih trgovcev. Pri zadrugi pa bo drugače: kmet, ki bo zadrugi prodal les, voznik, ki ga bo zvozil, delavec, ki bo imel z lesom opravila, vsi bodo prejeli poleg drugega tudi delež pri vsakokletnem čistem dobičku. Tako bo ostal ves denar v kmetiskih in delavskih žepih. Prvi odbor je sestavljen takole: Ivan Strgar, Bitnje; Franc Mavrič, Boh. Bistrica; Ivan Cesar, Stara Fužina; Miha Odar, Nemški Rovt; Franc Arh, Boh. Bistrica; Janez Korošec, Česnjica; Martin Zvan, Stador; Martin Hribar, Jerelka; Jakob Leban, Brod. Tudi v nadzorstvu so sami vrli, pošteni moše. Kdor želi kakšega pojasnila, naj se obrne na zgornj našete odbornike. — Samostojni in gozdarska zadruga. V srcu so vsi prepričani, da je lesna zadruga za ves Bohinj ena najvažnejših ustanov. Glasno tega ne povedo, ker se boje svojih — voditeljev. Navadno slišiš: vse dobro, če bi le ne bila zadruga farška reč. Ne bojte se, nesamostojni samostojneži! Odbor je sestavljen iz samih domačinov, le v nadzorstvu je en — kaplan, kar pa bo gotovo v prosep zadrugi.

IZ NOVOMESKE OKOLICE.

Prav zaslužene so bile vrstice v zadnjem »Domoljubu« na naslov g. vinarskega nadzornika Skalickyja. Ljudje, ki med vojsko niso za kmeta ne samo ničesar storili, temveč naravnost proti kmetu delali, hodijo sedaj od shoda do shoda in igrajo največjega kmetiskega prijatelja. — Imamo pa pri nas še enega takega možaka, ki sedaj na vse načine agitira za kmetjsko stranko, in to je g. župan Anton Klinc z Gornjega Polja. Sedaj po vojski hodi od občine do občine na shode, med vojsko pa je hodil od hiše do hiše pobirati vojna posojila. Da bi bil med vojsko bolj varen pred nemško vlado, sta bila pod njegovim nadzorstvom v občini Gor. Polje izvoljena za častna občana dva zagrizena nemčurja Zhuber in Rechbach. — Kako ljubec in skrbni ima g. Klinc za kmeta, se vidi pa najbolj iz najnovejšega slučaja. Lansko leto je namreč njegovo lastno občino pobila debela toča, in sicer dvakrat zaporedoma v enem tednu. Vsak količnik skrben župan bi bil za lastne občane storil potrebne korake. Kaj pa je naredil župan Klinc? Njegovim lastnim občanom se je nekam čudno zdelo, ker ni župan natančno popisaval škode po toči, zato so ga šli že v tem letu vprašati, ali je storil po toči svojo dolžnost.

ali je poslal izkaze, ali je poklical komisijo, da škodo po toči pregleda in oceni? Ker so nekateri občani pri tej priložnosti rekli, da slika, da župan ni storil po toči svojo dolžnost, jih je nesramno napadel, da lažejo in hujkajo proti njemu. Ker se pa občani niso dali prestrašiti po tem predrznom županovem nastopu, so šli sami na davkarijo vprašati, kaj je župan naredil po toči? In glej, tam so videli in slišali, kako je župan za občane poskrbel. Pokazali so na davkariji županovo izjavo in lastnoročen podpis, da škoda po toči ni bila dovolj velika. — Iz tega se vidi vsa verodostojnost in resnicoljubnost župana Antona Klince in vsa njegova skrb za kmeta. On vedno ljudem pripoveduje, da »Domoljub« laže, zato ga vprašamo, kakšno ime zasluži on. Kadar pride on na kakšen shod, vprašajte tega kmetkega prijatelja, kako je za lastne občane po toči poskrbel.

VERA »SAMOSTOJNIH«. (Iz kamniškega okraja.)

Mesar Kozelka, po domače »Šetrav« iz Menča, je pred kratkim kupil na Dobnem pri Č. telčička. Pri kupčiji mu je gospodinja rekla: »Boj daj srečo!« A mesar je odvrnil: »Saj ni Božal!« — Ravno ta mesar, ki je goreč pristaš samostojne kmetke stranke, je rekel, ko je Jož. Z. šel klat v neko hišo prešča, naj gre raji klat tiste ljudi, ki v cerkev hodijo. — Kozelka sicer ni domačin, rojen je nekje na Češkem; v Menču je bil nastanjen kot vojak in se je tam priženil. Njegovi ljudje, ki so ga obiskali, preden se je prvič poročil, so tam bolj nemiško govorili kot češko in so proslavljali »junaška« dela nemških letalcev na francoski fronti. Iz tega bi se dalo sklepati na misljenje Kozelkovo. Sedaj ob izpremenjenih razmerah je pa navdušen Sokol. Lepa vzgoja pri Sokolih, če je Šetrav merodajen, ki je menda starosta. Taki »samostojni kmetje«, če bi prišli do moči, bi ne le krščanski nauk iz šol odpravili, nodahe križanega iz njih vrgli, ampak bati bi se bilo kaj hujšega. Kakor so rimski cesarji Neron, Dioklecijan, Galerij in drugi morili kristjane, tako menda želi tudi Kozelka in njegova stranka. Brezvercu je v izpodtiko, če kdo izpolnjuje verske dolžnosti, zato je treba odstraniti vestnega kristjana! — Neki drugi liberalci, sedaj imenovani samostojni kmet ali tudi demokrat, je izjavil — pravi jo — naj še povsod drugod iščejo, samo v cerkvi ne. Saj ni čudo, da so »samostojni« slabi v veri, če te celo glavni njih pridigar Mrmolja menda pozabil, da se bo tistim, ki izpolnjujejo božje zapovedi, dobro godilo na zemlji, ker jih božji blažoslavlje spremlja. — Zakaj pa »Domoljub« raznaša napake bližnjega, kar je prepovedano v božji zapovedi? A katekizem tudi pravi, da napake bližnjega moramo razodeti, če je potrebno, da se poboljša in zabrani drugo večje hudo, namreč pohujšanje. Pred volitvami se hlinijo nekateri in vse obljubijo, toda kdor Bogu ni zvest, ta tudi ljudem ni.

d Sv. Jedert nad Laškem. Odborniki »Čitalnice« prirede na pustno nedeljo, dne 15. svečana dve gledališki predstavi: »Oh, ta Polona« in »Trije tičiči«.

SV. KRIŽ PRI KOSTANJEVICI

V nedeljo zjutraj 25. januarja se je vršil pri nas shod samostojne kmetke stranke. V mrzlem čistem jutranjem zraku so imeli svoj shod; vendar je bilo glavnemu govorniku Ureku zelo vroče, ker imel je pred seboj namesto svojih samostojnih »Gubcev«, kakor se on ponaša, zavedne člane naše Kmetke zveze. Rekel je, da nas je prišel organizirati, pa smo mu povedali, da smo že organizirani v Kmetki zvezi, da je torej prišel prepozno. Tožil je našemu g. kaplanu Komljanu, da so se očenaši podražili od 5 krajcarjev na 1 krono. Ne vem sicer, kako je v njegovem kraju, vem pa, da pri nas za vse krone, ki so jih naši »liberalci«, pardon »samostojni« znosli duhovnikom za očenaše, ne dosežejo vsote, da bi si Urek kupil rožni venec za te »verne samostojneže«. Hvalil je svojo pobožnost in rekel, da več očenašev zmoži kot g. kaplan in da niso ne liberalci ne klerikalci. Drugi govornik je bil gostilničar Kerim iz Kostanjevice, ki se je tudi predsta-

vil kot kmet in absolvent kmetijske šole. Pa njegova učenost ne sega daleč kot cepiti trite, kar so se naši ljudje naučili v dveh urah, ne pa v dveh letih. Ker ni povedal nič pametnega, so celo njegovi sorodniki zahtevali, da se odstrani. Shod se je končal z »Živijo Kmetka zveza!« »Živijo Brodar!« — Sedaj pa pogledmo, kdo se je vrtil okoli teh dveh »samostojnežev«. Kunčič iz Savinka, ki je bil svojčas v Ljubljani prodajalec sodavice; trgovec in gostilničar Kodrič, ki je po vojski posestnik treh hiš; gostilničar Stritar in še nekaj drugih, ki niso kmetje, pa bi bili radi »gospodje kmetje«, ki bi delo samo ukazovali, njim samim to itak ne diši. In če niso več liberalci, čemu pa potem vsiljuje g. Kodrič »Domovino« in »Slovenski Narod«, zakaj ti može ne hodijo k sveti maši in k sv. zakramentom? Isti so kot so bili — proti Cerkvi — proti duhovnikom! — Liberalci so kakor gosposki otroci, ki imajo po več imen. Bili so liberalci, potem neodvisni, jugoslovanskodemokratski in sedaj, ko to ime na kmetih več ne nese, so si nadeli ime: samostojni. Resnica pa je: Vsi, ki delajo v naši okolici za Samostojno, so liberalci, ker svojo modrost črpajo iz »Slov. Naroda« in iz »Domovine«, ki sta glavni glasili liberalcev ali, če hočete, Jugoslovanske demokratične stranke. Vsi torej kot en mož v Kmetko zvezo, ki se bori za pravice kmeta, ne pa za pravice kapitalistov, glavarjev in žandarjev! — Kmet.

MOKRONOG.

Pa še recite, da niso hujšači in škodljivci kmetkega ljudstva. Kmetka zveza za Mokronog je sklicala v nedeljo, 18. januarja shod, na katerega je povabila tudi samostojne kmete, kjer naj zagovarjajo svoje laži, ki jih trosijo okrog. Glavni govornik Kmetke zveze g. župnik Bajec iz St. Janža je kazal na vzroke, kdo je kriv neznosne bede ubožega ljudstva. Njegovemu 1 in pol ure dolgemu govoru so navzoči gospodarji in gospodinjstva živahno pritrdjevali, nato se je pa oglasil general samostojnežev mirenke doline Janez Majcen iz St. Janža. Ker je imel že napisan govor, je pozabil odgovoriti g. Bajcu in res korajžno jo je mahnil po svoji stari poti. Mahal je po klerikalni vnovčevalnici za živino, po klerikalnem žitnem zavodu, ko vendar vsak otrok že vé, da so vse to državni zavodi; previdno pa je zamočal, kako je on sam korajžno vdiral v kašče, ko gospodarja niti doma ni bilo. Kot zgled pa je postavil našemu kmetu češko agrarno stranko, to je tisto stranko, ki je na vohar za smeti odnela te dni iz čeških šol križe, porabila cerkve kot skladišča. Zanimivo se nam je opravičilo, zakaj je klical na shodu samostojnežev: Živijo Žerjav! Kaj, če je gospod bil z nami prijazen, ali naj vpijemo lul. Njegov zadnji obupni klic je bil: Pustite še nam liberalnim birtom in trgovcem komandirat nekaj časa, saj vi ste že dosti. Ko se je g. Bajec oglasil k besedi, da po bje neresničnost njegovih besedi, so samostojni birtli in trgovci zginitili kot megla s shoda. G. Majcen napreduje; 28. decembra 1919 je v St. Janžu sam pobegnil s shoda; danes jo je po-

VELIKOLAŠKA DOLINA.

Pri nas je kaj živahno politično gibanje. Mesar Pucelj iz Vel. Lašč bi se rad dvignil kam ven iz Lašč, morda v Ljubljano ali celo v Belgrad in ker drugače ne gre, skuša političnim potom pridobiti poleg mesarja še kak drug naslov in dohodek. Ko je začela liberalna stranka kot J. D. S. svojo kramo po deželi prodajati, je Pucelj kot načelnik J. D. S. prirejal shode, »delili« grajščinske gozde in parcele. Po več farah je ustanovil odbore J. D. S. Ker pa je liberalna stranka radi svojih grehov zgubila kredit, ter zlasti med kmeti ni dobila pristašev in se je prelevila v Samostojno kmetko stranko, so začeli tudi odbori J. D. S. propadati in mesar Pucelj je uvidel, da do zaželjene zvezde potem J. D. S. ne pride. Ker je bolj kazalo in je čutil to po njegovih mislih, da bo Samostojna prej prišla do političnih uspehov, je mož hitro presedlal. In glej! Kar je prej pridigoval, je naenkrat zavrgel in zaklical, da je Samostojna kmetka stranka prava — J. D. S. ni ka nič. Zdaj pa hodi po okolišču in ustanavlja odbore Samo-

stojne. Val oni, ki so bili v J. D. S. — z n'jim pristopajo v S. K. S. in se dobilo še drugi gimpeini, ki mu sedajo na lim. Kakšno družbo je imel kot J. D. S. — isto ima kot »samostojen« kmet. Starli liberalcev tudi vojska ni spreobrnila. Pucelj ima svoje agente po farah, stare liberalce, ki se po perju spoznava. V Dobropolah je izročil boben, ki kliče ljudi v stranko »samostojnih«, odstavljenemu županu Mustarju iz Kompolj. Moža, ki ga cela fara dobro pozna, posebno Kompolje. V Robu je boben »samostojnih« pri Bregarju, možu, ki ga je celo bilvi glavar Merk moral od županstva odstavit — zakaj, ve cel Rob prav dobro. V Turjaku obžalujemo Prajerja, da je šel na lim »samostojnih«. V Laščah ima Pucelj sam boben in par opred poleg njega, ki jih je svetu kazal že pred devetimi leti, ko je Pucelj pri volitvah tako sijajno pogorel. Manjše šarže ima po vaseh tako: škrt v Rutah, Hudičevka in Krvavi peč, Jožek v Ponikvah, postačenačnik v pokolju, Celofiga v Dobropolah v sladkem objemu Kržeta iz Vidma. Ker ljudje Pucelju prav nič ne verjamejo, poskuša S. K. S. svojo srečo tako, da na li-manice nastavi moko in vabi kmete in kmetice. V Dobropolah je li-manice nastavljal pri Kavčiču in Celofigi. Tam Pucelj ljudi lovi za novo stranko. Ljudje pa se s studom obračajo od take politike in takih mož, ki naše ljudstvo tako nizko cenijo, kot da se prepričanje proda za par kilogramov moke. Grdo je, stisko ljudi izrabljati v dobičkarne namene, še stokrat grše pa je, na dragocenejše, kar edino še človek danes ima, prepričanje izsiljevati v strankarske namene in stranko izrabljati v to, da eden pleza po hrbtih trpečega in lačnega ljudstva do časti in dobička. — Kar se je ljudi trenutno dalo pregovoriti, so že mnogi spoznali napačne voditelje S. K. S. in vračajo se nazaj v S. L. S. Drugi povešajo glave, ker vada, da so zašli v napačno družbo. Mi jim pa kličemo, pustite stranko »samostojnih«, ki ni nič drugega kot privezek liberalne stranke. Liberalizem je vzrok vojske in sedanje bedel

RIBNICA.

Koliko smeha je že cel teden po dolini Samostojna kmetka stranka je namreč 25. januarja priredila shod v Ribnici. Pri nas so vedno shodi skoro vseh strank, ampak slišite, kaj tacega pa še ne! Dvakrat so dali oklicati pred cerkvijo, da bo shod. Ker se je toliko sliši od te nove stranke, se pa nas je zbralo nekaj več kmetov, pa smo šli na shod. Predsednikom je bil imenovan trgovec in tovarnar Iv. Klun iz trga. Govoril je mesar Pucelj iz Lašč. Mož je bil močno hripav od shoda SLS v Laščah. Govoril je ljubezni do kmeta, o njegovi žalosti radi oddanih zvonov, o njegovi skrbi in zaščiti za sv. vero. Poslušali smo molče moža, ki je že prejšnja leta hodil krog nas kot liberalen kmet, pozneje kot neodvisen kmet, pri nas je bil že kot vodja Sokola iz Lašč, pred mesec je prodajal kramo iz predalov JDS. S toliko večjim zanimanjem smo moža gledali v obleki Samostojnega kmeta. Na večkratno vprašanje — kaj ne, možje, tako je — splošen molk. Za njim je neki nepoznan kmet jecilaje razlagal program Samostojnih. Nato je bilo proglašeno zapisovanje v stranko in volitev odbora. Ker smo že dovolj zvedeli, smo hoteli Pucelju in »Samostojnim« pokazati spoštovanje — mesto ki mizi za zapisovanje smo se začeli pomikati k vratom. Nekaj odbornikov so imenovali, pa nikdo ni hotel sprejeti. Dvorana se je praznila, dokler ni Pucelj s tovarišem in predsednikom sam ostal bled in osupljen. Usmilili se jih je Polde iz Bukovca s tolažbo, češ, ljudje se bodo še premislili in tako je okupilemu Pucelju dobri Polde izbil zamašek iz grla. Motijo se oni, ki mislijo, da se da naš zaveden kmet politično takim voditi kot je Pucelj, ki se je prelevil tolikokrat, da že sam ne ve, kje povsod leži njegov oblev. Hvaležni smo Pucelju za zabaven popoldan.

NEVLJE PRI KAMNIKU.

Tudi v naši sicer še dokaj mirni občini čutimo, da se bližajo občinske volitve. Zelo se gibljejo »samostojni«, katerih pa brikone še toliko ne bo, da bi mogli postaviti svoje kandidate. Močnejša je socialdemokratska stranka. Vsak delavec tu pri nas pa misli, da mora

biti v socialdemokratski organizaciji. Bolj primerno bi bilo pač za naše še verno in v svojem jedru po večini še nepokvarjeno delavstvo, da bi se organiziralo v »Jugoslovanski strokovni zvezi« in »Delavski zvezi«, ki temeljita na krščanski podlagi. Socialdemokracija je pa veri sovražna. Pa za enkrat še ne ni upati, da bi se naše delavstvo odtrgalo od socialdemokratske stranke. Temu so pač krivi neurejene razmere, pomanjkanje in silna draginja, v sled česar vlada med tukajšnjim delavstvom silno razburjenje. Socialdemokracija ima zato med našim delavstvom lahko delo, ki obstoji v glavnem v tem, da hujska.

Najmočnejša je pa pri nas »Vseslovenska ljudska stranka«, ki bo imela v občinskem odboru tudi veliko večino zastopnikov. Saj je »Slov. ljudska stranka« najbolj primerna za nas, ker je stranka za vse stanoje in se drži krščanskih načel.

Sedaj pa še nekaj. Na Svečnico je imela pri nas v Nevljah socialdemokratska strankaaven shod, in sicer kar na prostem. Govoril je na shodu neki zagrižen socialdemokrat, gradnik bolniške blaginje v Kamniku, Franc Košic. Mož ima precej namazan jezik. Govoril je skoro 3 ure. Seveda je moral parkrat namočiti svoje grlo z hladno vodo. Škoda, da mož svojega govorniškega talenta ne porabi na kaj boljšega, kakor da napada duhovščino in smeši na nečlovečen način vero in verske obrede. Nekateri delavci pri nas trdijo, da socialdemokracija nima nič proti veri. Dragi delavci, ki ste bili na tem shodu, povejte, ali ni bil ta govor vašega voditelja naravnost hujskanje in rovanje proti veri? Neki delavec se je pred kratkim izjavil tu pri nas, da od vere ni nič za v »pisnik delati«. Dragi delavci, koliko imate pa v pisnik za delati od neslamski, ki jih je na tem shodu prodajal Košic, vaš voditelj? Če vam ta shod ni odprl oči in vas pripeljal do spoznanja, da je socialdemokracija veri sovražna, potem vam ni pomagati. Govorniku so zlasti duhovniki morali zelo k srcu prirasti, ker se v svojem govoru kar ni mogel ločiti od besede »lar«. Govorili ste, dragi g. Košic, na tem shodu o nekih milijonih, na katerih sede »larji«. Precej ste se motili. Gotovo ste hoteli reči, da na milijonih sede socialdemokratski voditelji, židovski kapitalisti. Toda, brez zamere, g. Košic! c Petrovče pri Celju. V Savinski dolini, dobro uro hoda od Celja, leži prijetna vas z Marijino cerkvico in postajo, imenovana Petrovče. V stolpu te cerkve je rameval že dve leti samujoč klicar, ki je vabil ljudi k Mariji Pomočnici. Toda dobil je dva tovariša. Dne 18. januarja sta prispela zelo ovenčana zvonca na okrašenih vozovih ob zvoku godbe in spremljana od belo oblečenih petrovških dečlet. Brezštevilna množica je prihitela gledat ta slovesni prizor. Zvonova sta težka okoli 1800 kg in staneta blizu 90.000 K. Dne 2. svetana na Marijini praznik sta se prvokrat oglasila v čast Bogu v petrovški cerkvi, v kateri je bilo ta dan Najsvetejše izpostavljeno.

AJDOVEC.

Tudi pri nas imamo poleg drugega dve stranki: Kmetjsko zvezo in samostojno liberalno stranko. Na 18. januarja so sklicali samostojni gospodje shod, takoj pa sv. maši. A obmesel se jim je jako slabo. Ljudje in organist so mu dobro odgovorjali. Žene so jih pa kar nagale, tako da so gospodje iz Novega mesta in Žužemberka morali oditi, ne da bi govorili kaj. Kmetjele organizirajte se v Kmetjski zvezi! Imamo tudi letos tu v Ajdovcu precejšnje številno porek, med temi je bila ona zanimiva, ko je bila nevesta 70 let, ženin pa 27 let star.

Z BLOK.

Naš neodvisen liberalni župan g. Ivan Modic je večeraj priredil sestanek v hiši našega uomišljenika g. Mišiča pri Fari v svrhu občinskih volitev. Tu sta govorila g. Modic in Vesel o samostojni, o Ekonomu, o živilih in drugih potrebščinah, ki da bodo 40 do 70 odstotkov cenejše za tiste, ki se k njim zapijejo, in nazadnje so izvolili »soglasno« gostilničarja in trgovca Vesela za »podžupana«. Vprašamo samo, odkod ta predrznost teh samostojnežev? Čuje se, da imajo nekateri korajžjo nastopati v politiki, čeprav imajo pozabljen ali nepozab-

ljen priimek krivopriščinski! Prav lepo! V Ravniku se agitira od strani socialdemokratov s tem, da obljublja, da se dobi v njihovi zadrugi za 500 K toliko krame, da jo človek komaj nese! Ta »raca« je tako težka in debela, da jo komaj preneseš! To farbajo! v tem so mojitri!

NA BLOKAH

Imamo strank, da se je kar za čuditi. V ravniškem koncu se peha in trudi za žive in mrtve K. Mržek, ki zapisuje v socialistično gubčvo kmetjsko stranko. Tem velja oni lepi stavek iz »Demokracije«, glasila njihove stranke: A bo ten je vsak kmet, ki se k nam zapíše! Liberalci in neodvisneži postopajo skupno. Značilno je, da liberalci zatajujejo lastno stranko. vedo zakaj! V neodvisno stranko sta se vpregla Iv. Modic in J. Vesel, oba gostilničarja in trgovca od Fare. Trudita se, da bi čim več ulovila v svojo stranko. Zda obljubljata žito, moko, obleko itd., ko je stiska, glad in revščina prikipe na vrhuncu! Kje ste pa preje bili? Kdo pa je kriv, da so vaše prodajalne prazne? O z lonci, ki jih kažete po izložbah, ljudstvu ni nič pomagano, saj vidite sami, da so prazni! Toča nam je vse zbila, liberalno - socialistična vlada je za nas imela trdo srce. In vi mislite, da bo ljudstvo slepo dirjalo za vami, ki ste liberalci; z vami, ki v svoji neodvisnosti hočete podpreti vladni način, ki smo ga vsi sitili! Proč s »Kmetijskim listom«! Očitajte nam izobrazbo! Prav! Saj vemo, kako vas boče v oči naša vrla dekliška Marijina družba! Saj vemo, kako je vam na poti naše »Društvo«! Vi, ki ste »izobrazbo« kar v zakup vzeli, da vi ste prvi prišli s palicami na sestanek v Topoli! Vaše delo je bil oni hloč, položen čez cesto! Vaše delo, da mečete kamenje v kaplanijo, kjer razbita žipa zadosti govoril o izobrazbi. Nadalje menimo, da noben izobražen fant ne bo di skozi okno, ampak skozi vrata, kakor ste vi zadnjič pokazali! Da pa je ljudstvo ogorčeno — to pa sami lahko dobro veste, zakaj je. Ko je g. Stanko Lenarčič ugovaril v Topoli, da bodi šola po francoskem vzorcu, to je brez križa in krščanskega nauka, ali ste se izgovarjali? In vendar so bili navzoči Vesel od Fare, Palčič iz Metljan, Lenarčič iz Nove vasi, Zakrajšek iz Remarskega, županova fantia in drugi fantje in možje! Društvena soba vas skrbi — najraje bi jo vi zaklenili! Poskusite! Iz vsega pa sledi: Zopet bi radi liberalci zajahali konja in skrbeli ne za kmeta, ampak zase — pot do tega pa pelje in dela španova neodvisna, samostojna kmetijska stranka. Kdor ima oči in vidi, kako gre, bo ostal in podpisal in volil smag valjeno Slov. ljudsko stranko!

IZ TRŽIŠKE OKOLICE.

Z žalostjo opazujemo delo, ki je v vrše učitelji meščanske šole. Na predavanja vabijo socialne demokrate, ki prihajajo iz naših župnij v Tržič. Z veliko agitacijo jih zbobnujajo skupaj. Zberejo se preje v socialističnem konsumu in se skupno odpravijo v šolo potem ko so se pokrepčali s piščajo. Vesele se, da slišijo zopet zabavljice na cerkev in duhovnike. In to dožive skoro vsak terek. To naj bi bi' a znanstvena predavanja. Veseli smo bili meščanske šole, a sedaj bomo na kmetje dohro premislili, predno bomo poslali kakega svojih otrok v to šolo. Naši otroci so po božji podobni ustvarjeni, in ne mirkuce, zato jih bomo zupali učiteljem, ki priznavajo, da je človek od Boga in ne potomec opic. Za tako šolo, kjer se bodo zbirali kmečkemu stanu tako sovražni socialni demokrate ne bomo plačali niti vinarja.

DVOR PRI ŽUŽEMBERKU.

Samostojna kmetjska stranka je imela 18. januarja najprvo shod v Ajdovcu, odkoder pa so jo morali urnih krač pobrisati, drugače bi jim bile ajdovski žene podpisale potni list. — Pa tudi pri nas je bil shod že zaradi govornikov ponesrečen, še bolj ponesrečen bi bil, da niso bili naši ljudje večinoma pri igri v Žužemberku. Govorili so na tem shodu pravi kmetje, namreč: notar Carl iz Žužemberka, neki učitelj z Grma in župan Anton Klinc z Gor. Polja. Notar Carl in učitelj z Grma nas kmetje sploh ne zanimata, ker sama vesta, kje jih čevle žuli. Zaradi ljudstva sta torej pritegnila na shod tudi župana Ant. Klinca, da bi bil shod

saj navidez kmetjski. — Ako bodo taki ljudje agitirali za kmetjsko stranko, se ji bo ob volitvah slabo godilo.

IZ ČRNEGA VRHA.

Naš črni vrh je eden izmed hribovskih, samotnih krajev, ki ima svojo občino. Da je to veliko dobro za kraj, kdo bi mogel tajiti? Saj imajo hribovci drugače potrebe kakor ravanci. Te potrebe pa najbolj pozna in tudi hoče poznati le domačin, torej tudi le občinski zastop lastne občine. Le domači občinski zastop bo urejeval svoje krajeve zadeve v korist prebivalstva, le domači občinski zastop bo zastopal svoje koristi tudi pri oblasteh tako kakor je za kraj potrebno. Ravanci pa nimajo smisla za hribovske potrebe. Priča temu so nam kraji, kjer so hribovci kot nekaj privesek velikih občin s sedežem v ravni. Morda imajo taki kraji kakega zastopnika v občinskem odboru, a kaj bo ta v primeri z drugo večino? In hribovec je prezrt. Vsa bremena in plačila pač nosi, a kakih ugodnosti nima upati.

In ravno naša občina je za blagor svojih ljudi zmira vestno in natančno skrbela: v mirnih kakor že zlasti v vojnihi časih. Koliko potov, prošelj, prizivov itd. itd. je storil naš gospod župan v korist občanov vsa leta svojega županovanja!

To mora priznati vsak človek, ki ga ni strast popolnoma omamila. To priznavajo celo ljudje iz drugih, tudi oddaljenih občin, ki iščejo in ki so še posebno v vojnihi časih pri tukajšnjem g. županu iskali sveta in pomoči.

Kdo bi se bil za črni vrh brigal, ako bi ne imel svoje lastne občine? Drugih misli so pa »samostojni«. Tu pa je izrekel te vrste mož duhovite besede: za tem moramo stremeti, da pridemo pod Polhov gradec v občino. — Človek bi ne verjel, da se dobi tak »napredni« samostojnež, a je žal suha istina.

In možje takega mišljenja iščejo sedaj pri ljudeh podpisov za svojo »samostojno« — liberalno listo.

Črnovrški občani, pozor! — Če se tukajšnjim »samostojnežem« posreči prodreti s svojo listo občinskih odbornikov, je tedaj v nevarnosti obstoj črnovrške občine: v doglednem času bi se zgodil zločin, izdajalstvo, da bi se predala njena samostojnost občini v Polhovem gradu, seveda ne v škodo Polhovemu gradu. Ta občina bi se potem lahko v pest smejala našim »vrliim« naprednjakom.

Občani, spregledajte! Ne dajajte podpisov za »samostojno«! Dane podpise pa prekličite! Smisel in čut za domače koristi naj premagajo vse ozirole! Občina pač lahko zavzame sebe enkrat, večkrat ne, ker njena samostojnost bi bila s tem pokopana za zmiraj!

IZ LAŠKEGA.

Na Svečnico nas je doletela izredno velika čast, da smo bili »mno goštevilno« povabljeni na shod »Samostojne kmetijske stranke«. Zbralo se nas je lepo število samih članov — Kmetjske zveze. Za predsednika je bil izvoljen naš pristaš Mihael Hraštnik. Govoril je neki »revni« kmet od sv. Jurija ob »už. žel. ki ima že šest križev na hrbtu, pa se je še siromak vpregel v liberalni voz; no, pa saj ni čudno: od dela še ni izžaran in žuljev tudi ni videti na njegovih belih rokah. Seveda, zaleteti se je moral med drugim tudi v naše duhovnike, češ, oni so bili največji nadležalci vojske; zakaj, oni da so z največjo vsem oznanjevali in priporočali: »Slovenci, podpisujte vojno posojilo!«, oni da so spravili največ naših fantov v vojaško suknjo, oni da so dali zvonove za »cesarja in domovino«, in še tisti denar, ki so ga dobili, vtaknili so v vojno posojilo. In še več drugih takih izmišljotin bi bil kvanttal, da mu ni Hraštnik vzel besede. Pa še ni miroval! Spravil se je na dr. Korošca, udrihal po Kmetjski zvezi itd., pa smo mu vsako, našemu programu nasprotno trditve pobili, da je sramotno utihniti. »Samostojni« gospod kmet iz št. Jurja! Nikar se toliko ne trudite za svojo puho stranko. Svojih trditve niste mogli dokazati, zato vam tudi noben pameten človek ne verjame. Vprašam vas: Ali niso predvsem vaši gospodarji liberalci, katerim ste vi vvesti hlapi, nad vse vneto priporočali vojnega posojila, da bi vojska še dalje trajala, ko se jim je dobro godilo

doma? Ali niso časopisi, ki se sedaj široko-
uširijo, da so bili največji prijatelji miru in, ki
so sedaj V. L. S. sovražni, prinašali cele
strani o vojnem posojilu? Kakor so bili ti pri-
služeni priporočati vojno posojilo, tako so bili
tudi duhovniki prisiljeni oznanjevati ga raz-
prizniti in že tega niso val storili. Ravno tako
tudi zvonove: vojaki so prišli in jih vzeli, no-
beden jih ni hodil ponujati. Tudi to je zvita
laž, da bi bili duhovniki katerega moža ali
tanta spravili k vojakom, pač pa vam doka-
žem, če treba s pričami, da so marsikateremu
ob času žetve in košnje izposlovali dopust in
marsikateri materi in ženi pripomogli do pod-
pore in to brezplačno. Pa pravite da niso du-
hovniki ničesar storili za ljudstvo? Kaj pa naše
posojilnice, ki so pred nekaj leti rešile kmeta
iz rok oderuhov? Kje ste bili takrat »samo-
stojni«? Nikjer! V laški okolici bo za vas
pela žetev, če tudi mislite, da se veliko ob-
sejal.

IZ OSELICE.

Tudi pri nas hoče takozvana »samostojna
kmetijska stranka« loviti ljudi na svoje lima-
nce. Kmetje! najprej vedite, da ta stranka ni
nič drugega kot stara liberalna stranka, ka-
tera si je nadejala nov klobuk na glavo, pod
imenom »Samostojna«. Na Svečnico dne 2.
februarja se je vrnil shod, na katerem so trije
»samostojni« imeli govor. Sladko so govorili
nevednim ljudem, kako zelo je potrebno, da se
čimprej organizirajo tudi pri nas. Obljub-
ljali so ljudem na različne načine dobroto, s ka-
terimi da jih bodo obisali, ako k stranki pri-
stopijo. Ljudje so bili toliko pametni, da razen
odbora, ki so ga končno s težavo ustanovili,
ni pristopil k stranki skoro nobeden. Tako je
prav. Kmetje! zavedajte se, da je v Jugosla-
viji edina vaša pomoč v Kmetijski zvezi. Zato
bodite previdni, ter se ne dajte zapeljati raz-
nim lažnivcem, ki Vas hočejo zapeljati ter do-
biti nad Vami popolno oblast, da bi Vas po-
tem lažje drli. Ne verujte jim. Vemo, volitve
se bližajo, zato hite z agitacijo, da bi si pri-
borili večino. Na omenjenem shodu je bilo po-
sebnost zanimivo tudi to, namreč, da duhovnik
nima pravice do politike. Torej duhovnik, ki
je vsestransko izobražen, ki biva med prepro-
tim ljudstvom ter pozna njegove skrbi in po-
trebe, nima pravice do politike. Samostojni
liberalci hočejo s tem odvzeti kmetu najbolj-
šega zagovornika. Lepi kmetijski prijatelji! Mi
pa pravimo in zahtevamo: Enakopravnost
vsem!

IZ VINIŠKE OBČINE.

Na Antonovo nedeljo se je zbralo na Vi-
nici nekaj ljudi skupaj, da ustanove proti že
obstoječi »Kmetijski zvezi« svojo liberalno »sa-
mostojno kmetijsko stranko«. Na to slovesnost,
katero se je udeležilo nekaj liberalnih Vrhov-
cev in Vinčanov, so povabili »kmeta« Skali-
čija, ki je sedaj pol laži-ljubezni do kmeta,
med vojsko pa ljubezni do kmeta ni kaj po-
znal, kakor mu »Domoljub« št. 4 poštno iz-
pruše vest. Skaličiki naj bi torej Vinčanom
slovesno nataknil na glavo liberalno kučmo
z vabljenim napisom: Samostojna kmetijska
stranka. Skaličiki je bil gotovo razočaran, da
je ta slovesnost tako kilavo izpadla. Samo
nekaterim, naštim bi jih morda lahko na pr-
ste, je mogel potisniti novo kučmo na glavo.
In viniška občina je vendar ena največjih v
Belikrajinah. Ker je tedaj njihova samostojna
stranka na Vinici tako pogorela, so poskusili
kmetje z novo liberalno kučmo svojo srečo na
Preloki. Kakor prej za viniško slovesnost,
tako se je tudi za preloško trudil v potu svo-
jega obraza njihov agitator viniški financer.
Dne 1. februarja so prišli torej na Preloko. Pa
kdo je prišel? — Stevo iz Bojancev z prives-
kom, t. j. tremi samostojnimi kmeti z Vrha in
Vince. Brez smeha! Ne, imeli so seboj tudi
štiri mlade ljudi, da bi morda v slučaju kake
nevarnosti mahnili, kar je dobro znano o sa-
mostojnih liberalnih kmetih. Ti tedaj so pri-
šli poučevati preloške kmete. Ali ni to sme-
šno? Ali misli Stevo, ki ima za seboj en raz-
red, da je bolj učen od Preločanov? Ali misli
Stevo in njegov privesek, da so Preločani pre-
spali zadnje čase? Ali misli, da drugi kmetje
ne vedo toliko kot on? In vendar je prvič
nastopil na »shodu« s priveskom s trdno vo-
ljo, da skuba Preločanom dišečo godlo. In ku-
hal ter mešal je godlo zabeljeno z debelimi

lažmi proti »Kmetijski zvezi« tako glede davka
na vino, glede zamenjave dinarja s kronami,
ženake volilne pravice, blre, raznih davkov
itd. Stevo bi naredil republiko in odpravil vse
davke, če bi se dalo, potem radostno zavijtel
po zraku samostojno liberalno kučmo: živeli
oproščeni kmetje, živela samostojna liberalna
kučma! — Ogromna večina poslušalcev, ki
zna ločiti med liberalno kmetijsko stranko in
pa kmetijsko zvezo, za katero ne misli Stevo
in njegov privesek, ampak zna tudi sama mi-
sliti in čitati, je zmajala ob tem prizoru z gla-
vo in odšla. Čuje se pa, da Stevotova godla
že tišči v železcu in bo treba seči po »ra-
stju«. Čim prej, tem bolje.

2AŽAR PRI VRHNIKI.

Tudi naša oddaljena vas je začela doživ-
ljati važne dogodke, vredne, da jih zve širni
svet. Stranka »samostojnih« je hotela pri nas
napraviti shod. Pripeljali so se v nedeljo po-
poldne pod vodstvom mesarja Kosa z Vrh-
nike. Toda nobeden naših vaščanov jim ni ho-
tel prepuštili sobe. Vse tarnanje, prošnje in
obljube, vse ni nič pomagalo; oditi so morali.
Kam? Domov brez uspehov! Ne, tega pa že
ne! Hajdimo v Podlipo! In šli so. Toda tukaj
so bili močje bolj previdni: predno pridejo v
Podlipo, se ustavijo, naprej pošljejo le svojo
prednjo stražo, ki je morala igrati obenem
tudi vlogo špijona. Dolgo čakajo. Naposled se
le vrne in jim pove, da jim ni varno iti v vas,
da je bolje, če se vrnejo domov. In res, konje
obrnejo in haid tja, odkoder so prišli. — Tisti
večer je pa g. Kos menda prav dobro prebav-
ljal, slajši pa še spal po tako krasnem in dol-
gem sprehodu skozi Žažar v Podlipo in nazaj.

PREČNA.

Občinske volitve so že blizu. Zato hitro
na delo! — Naši liberalni samostojni pašetje
so že pričeli agitirati in farbati naše pošteno
ljudstvo pod vodstvom »gorskega baštara«. Obljubljajo
svojo liberalno sol, češ: če se boste
zapisali in volili z našo stranko, lahko do-
bite soli na mernike. Res se ližejo in hlinijo,
da je jo! Ali z vašo soljo in protiversko —
farško gonjo ne boste nič opravili! Zavedno
in pošteno ljudstvo vam obrača hrbet! Tako
je prav! Močje volilci.

IZ AMBRUSA.

Katoliško slov. izobraževalno društvo se
je zbudilo iz večletnega spanja. Dne 1. februa-
rja se je vršil sestanek starih in novih udov.
Izvolil se je odbor, določil red za delo. Po-
šteti fantje in dekleta! Le skup v društvo. Če
kedaj, je potrebno sedaj pravo izobraževalno
delo. Obnovi se tudi telovadni odsek »Orel«.
Fantje kažejo veliko zanimanja. Le naprej!
Katoliška misel naj živi!

Z BLOK.

Dne 25. januarja smo imeli v stari šoli
predavanje o draginji, na katero so bile po-
vabljene žene in pa dekleta iz Marijine druž-
be in pristaši Samostojne kmetijske stranke
g. Stanko Lenarčič iz Novevasi na zagovor,
ker je trosil laži o naši Marijini družbi. Pri-
šel pa ni sam kot povabljen, ker se je bal, da
ga ne bi prav slovesno na zrak nesle, ampak
je pripeljal s seboj za stražo tudi nekaj tistih
ljudi, ki z njim vred trobijo v njegov liberalni
rog. Pokazali so nam samostojneži že parkrat
s preklinjanjem in grdim govorjenjem kaj
znajo, tako da se poštenemu človeku gabi.
Obravnava je bila lahka! Hitro smo mu do-
kazale draginjo, in ni mogel ugovarjati. Seve-
da, dotični gospod bi bil najraši vse utajil, pa
mu ni šlo. Tako je: najprvo obsojajo, potem si
pa roke umijejo kakor Pilat, da so nedolžni.
Pa naj bi se takim zaupalo? Tudi občinski
župan je prišel, pa ni dobil besede. S klici:
ven z njimi! je kmalu obrnil hrbet ter odšel z
dolгим nosom. Kaj jih je pa tako razburilo?
Prav nič drugega, kakor konsum, ki smo ga
ustanovili s pomočjo našega g. kaplana, za
kar smo mu prav hvaležni. Bog daj obilo bla-
goslova, da bi prav dobro napredoval.

Žene — dekleta! Naša sveta dolžnost je,
da branimo našo sveto vero. Vsaka naj de-
luje v domači hiši. Odpre naj domačim očem,
da spoznajo, da je S. L. S. edina katoliška stran-
ka. Ne dajte se preslepiti tem hujšakcem, ki

hodijo od vasi do vasi, obeta oč moko, koru-
zo itd. Ne posnemajte tistega kupca, ki je bil
prodal za en bokal vina svojo dušo. Kadar
konjička loviš, mu deteljico moliš, kadar ga
ujameš, mu pa bič daješ. Pazimo, da nam ne
bo ostal bič! Dekleta iz Mar. družbe.

IZ KRANJSKEGA OKRAJA.

Iz Senčurja. Dne 1. februarja sta prišla
k nam na shod g. poslanca Smodej in Grafen-
auer, da nam poročata. Toda še preden sta
prišla g. poslanca, smo že opazili med nami
večina tuje nam, neznane obraze. Po njih
kretnjah in občevanju v veliki prijaznosti s
Kuraltom smo jih spoznali, da so to »samo-
stojni« kmetje. Ko g. poslanca prideta in je
imel govoriti gosp. Smodej, so pričeli vpiti in
žvižgati, med njimi tudi kopica otrok od 10
do 12 let starih, ki so tudi žvižgali, kazali osle
poslancema ter metali v nje pesek. Za vso to
lepo predstavo je poskrbel g. Kuralt ter brusil
cel teden pete. Ker v svojem kraju nima mož
za seboj, si jih je izposodil od drugod, domače
pa prevzel otroke ter tako počastil naše na-
rodne mučenike iz Koroške. Samostojni, le
tako naprej. Mi smo vas pred tremi tedni, ko
ste imeli pri nas shod, lepo v miru pustili in
istega smo se nadejali od vas. Toda sedaj bo-
demo vedeli, s kom imamo opraviti. G. Ku-
ralt, zapomnite si, kdaj ste pripeljali tuje nad
domače poštene močje. Mi si bomo to do-
bro zapomnili, ter tudi obračun naredili z va-
mi. V kratkem hočemo svetu pokazati vašo
lepo krščansko življenje in napredno gospodar-
stvo. Do sedaj tega nismo hoteli, ker smo mi-
slili, da ste malo bolj dosledni. Ker pa ne ne-
hate s svojimi surovostmi in delate zmedo
med ljudmi, vam ne bomo več prizanašali. Na
svidenjel!

IZ SUHE KRAJNE.

Samostojna kmetijska stranka deluje s pol-
no paro. To nedeljo sta bila shoda v Smihelu
in Zagradcu. V Ambrusu jih pa menda ne bo,
ker je grozdje prekislo zanje. Kdo pa je to, ta
Samostojna kmetijska stranka? Le pogledite jih.
To so prav tisti, ki so slekli svoj čas liberalno
suknjo, ki je bila že vsa oguljena in pomazana,
torej nič vabljiva, pa so obekli novo, ker mi-
slijo, da bo ta bolj vabljiva. Nekaj časa so
imeli tudi Jugoslov. dem. stranko. Mislili so,
da bo menda ime »jugoslovanska« vleklo, pa
ni šlo. Zato so to ime hitro pustili in se opri-
jeli imena Samostojna kmetijska stranka. S tem
pa zopet farbajo preproste ljudi, ki ne vedo
ločiti Kmetijsko zvezo, ali pa Kmetijsko stran-
ko. Mi pa dobro vemo, da ta Samostojna
kmetijska stranka ni nič drugega, kakor le
prejšnja liberalna stranka. Ime samo ni nič,
le načela so značilna. Pošteno kmetijsko ljud-
stvo bo pa znalo ločiti te ljudi. Na vseh svojih
shodih pripovedujejo, kako je kmet zatiran
bil, to pa ne, kako ga zatira sedanja vlada,
kako rešujejo njih pristaši valutno vprašanje,
kako skrbje za prehrano in drugo. O vsem tem
previdno molče. Pač se pa zaletavajo v »Do-
moljuba« in ga imenujejo lažljiv, zato ker
pove vedno resnico.

„Primate tatu!“

Ali ga že imate? Morda želite vedeti vse-
bino? Taka-le je:

1. Primate tatú!
2. Ali ste prijeli pravega?
3. Perejo sel
4. Pa vendar!
5. Da se razumemo!
6. Dobrota je s'rota.
7. Rešena uganka.
8. Kdaj bo fletno na svetu?
9. Farovž ali oštarija?
10. Stara pesem.
11. Ljudstvo moje...
12. Kje je torej tat?

Knjižica se dobi v Ljubljani v Južo-
slovanski knjigarni in v prodajalni Kato-
liškega tiskovnega društva za ceno 2 K.

Razgled po svetu.

Jugoslavija.

i Protiverski boj začelja liberalci. Bosanska liberalna vlada je prepovedala bosanskim srednješolskim dijakom, da ne smejo biti člani Marijinih družb, češ, da so te nevarne — ujedinijenju. Dr. Korošec je takoj poslal naučnemu ministru pismo, kjer zahteva od vlade, da tako nazadnjaško in skrajno nasilno naredbo razveljavi. G. minister se je ustrašil in preklical. Gospod »samostojni« Mermolja pa oznanja po svojih shodih, da vera ni v nevarnosti in je zato ni treba braniti! Tako liberalci vedno vpijejo, medtem pa liberalna vlada, kjer le more, vrže poleno v katoliško Cerkev.

i Pogajanja v Beogradu glede sestave nove vlade še niso končana. Vladi nasprotne stranke zahtevajo, da se razveljavijo vse nesrečne in za naše ljudstvo skrajno škodljive naredbe sedanje liberalnosocialistične vlade. Liberalci pa niso voljni na to pristati, zato je sedaj regent Aleksander sam posegel vmes in poslal predsedniku narodnega predstavništva pismo, kjer povdarja nujno potrebo, da se sestavi vlada iz vseh strank. Pogajanja so se začela znova in pravijo, da ugodno potekajo.

i Za žensko volilno pravico. Zastopnice hrvatskih ženskih društev so bile pri ministrskemu predsedniku in izjavile, da vse hrvatsko žensko zahteva splošno žensko volilno pravico. G. liberelec Pribečević pa pravi, da tiči nevarnost ženske volilne pravice v tem, ker ženske ne bodo liberalno volile. Pa naši samostojni so istega mnenja. O to so demokratski bratci!

i Prijazen minister je naučni minister Marinković, hud liberelec. Prišli so k njemu učitelji posredovat v neki svoji zadevi. Toda minister jih je nagnal z milijonarji in pa da se nimajo v ministrske posle nič vlikati. Kljub temu bodo liberalni učitelji še naprej vdano in zvesto garali vpreženi v liberalni voz. Oj junaki!

i Zamenjava bankovcev. V Srbiji in Crnogori se je zamenjava kronskih bankovcev že izvršila od 3. do 6. februarja. Sedaj pridejo na vrsto naši kraji, kakor hitro bodo novi bankovci pretiskani, kar se že pridno dela. To bo največje »delo« liberalnosocialistične vlade, obenem naša največja gospodarska nesreča. — Kakor ravnokar čitamo, se bo začelo zamenjavanje bankovcev pri nas 15. t. m.

i Milijarde so nam ukradli iz žepa. Naredbe glede valutne reforme so bile tako nesrečne, da smemo mirno reči, da smo posestniki kron oskudovani za več milijard svojega premoženja. Prva budalost je bila, da se je v kompenzacijski pogodbi z Avstrijo postavila naši kroni ista vrednost kot avstrijski. Ta neumnost se je pozneje preklicala. Dalje je vlada pri polkovanju odtegnila 20 procentov in neuki dr. Žerjav je tolažil ljudi, da bo s tem krona pridobila na vrednosti. Toda pokazalo se je ravno nasprotno: krona je znatno padla in s tem smo bili takoj za milijone ogoljufani. Dalje je vlada proglašala razmerje med dinarjem in kron 1 : 3.50

in pozneje 1 : 4, dasi ima krona isto kritje kot denar, namreč zaupanje v državo. In končno je prišla zloglasna valutna preosnova, glede katere je dr. Žerjav na eni strani farbal ljudi in na drugi strani belgrajsko vlado. Vsi neštevilni shodi ne pomagajo nič in danes se že tudi v ljubljanskih tiskarnah pridno pretiskavajo dinarski bankovci v razmerju 1 : 4. Tako bomo kronski posestniki prišli ob več milijard svojega premoženja. Nekateri naši ljudje pa so še zmerom tako slepi, da ne uvidijo, v kakšen velikanski gospodarski polom — največji, kar smo ga Slovenci doživeli — nas je spravila liberalnosocialistična stranka. Samostojni kmetje pa so, kateri sedaj v potu svojega obraza krpajo po kmetih to liberalno stranko, dasi tega nečejo priznati, ker jih je sram liberalnega imena.

i Vojaška pogodba se dela med Jugoslavijo in Čehoslovaško. Zopet smo v stari dobi, ko so se ministri za zeleno mizo pogajali za naše življenje, ne da bi tudi nas vprašali.

REKA.

Amerika je poslala mirovni konferenci v Parizu pismo, kjer bere levite pariškim nasilnim svobodomislemcem radi vrvi, ki so jo poslali Jugoslaviji, da se obesi v čast matere Italije. Pismo povdarja, da Amerika ne bo dopustila, da bi se jadransko vprašanje rešilo proti Jugoslovanom, in da zloglasna londonska pogodba ne bo priznana. Ko so v Parizu prejeli to pismo, so bili gospodje kot politični kužki. Vrv, ki so jo Jugoslovani vrnili, so lepo spravili ter ubrali milejše strune. Zopet bo »gliheng«.

Italija.

Italijani so razburjeni, ker se Jugoslavija neče obesiti v slavo in čast Italije. Zelo so hudi na Wilsona, ki nima toliko pravičnosti v sebi, da bi pogнал še nadalje stotisoče Jugoslovanov pod italijanski nož in neki poslanec ga je v italijanski zbornici tako ozmerjal, da je moral ministrski predsednik učiti poslanca olike. Ti italijanski gospodje zahtevajo, naj kar tako ostane glede vzhodne meje, kakor stoji razmere danes. — Italijani so vroče krvi in tega tudi v zbornici ne zataje. Dne 5. februarja so prišli v zbornici navskriž socialisti in poslanci Ljudske stranke. Najprvo so se začeli obkladati s psovkami, potem pa s pestmi in tintniki. Tri bitke so se bojevale in kri je tekla Italija je rešena.

Čehoslovaška.

Nekaj odpadlih duhovnikov je ustanovilo svojo lastno cerkev in mislili so, da bo vse češko ljudstvo vrelo skupaj. Pa brezvernega ljudstva, se za nobeno vero dosti ne meni, pošteno katoliško ljudstvo pa se je zganilo ter začelo delati. Društvo duhovnikov na Moravskem se je zbralo v Brnu, obsodila početje odpadlih duhovnikov ter sklenila z vsemi silami delati za katoliški preporod. Tako Bog tudi slabo obrača v dobro. Novo cerkev je papež izključil občestva sv. katoliške Cerkve — Zbornica je sklenila zakon o obratnih svetih po rudokopih. Obratni svet je vrhovni gospodar premogokopa in odločuje o vodstvu podjetja in razdelitvi čistega do-

bička po ključu, ki ga določa postava. V obratnem svetu so tudi delavci, ki so obenem deležni čistega dobička pri podjetju. — Sprejel se bo tudi zakon o davčni prostosti do 6000 K letnega dohodka. Pri nas so liberalci in socialisti, ki imajo vladno v rokah, nečejo o tem nič slišati. Kmet naj plačuje, to je njihovo geslo.

Mažarska.

Mažari postajajo vedno bolj korajžni. Antanta jim je izročila mirovno pogodbo, po kateri ostanejo Mažarom samo tiste pokrajine, kjer stanujejo Mažari skupno. To je pa zaskalelo Mažare v dno duše, in izobesili so črne zastave in zaprli vse štacune. Ker pa raditega še ne morejo pričarati večje države, je vlada odredila mobilizacijo vseh letnikov od 1890 naprej. Lepaki po Budimpešti pa obenem pozivajo na boj proti Rumunom. — Krščanske stranke so dobile pri volitvah 63 odstotkov vseh glasov. Predvsem je to uspeh velikanske socialnodemokratske polomije, ki so jo socialisti povzročili na Mažarskem, ko so bili še na vladi.

NEMČIJA.

Nemčija se pri vsaki priliki otepa mirovnih pogojev, ki jih je podpisala, toda antantne klešče še vedno precej močno drže. Kakor smo že poročali, zahtevajo zavezniki od Nemčije, da jim izroči vse tiste može, ki so vodili vojno bodisi na bojišču ali za zeleno mizo. Med njimi je nekaj pruskih princev, Hindenburg, Mackensen, Ludendorff i. dr. Načelnik nemškega mirovnega odposlanstva v Parizu pa ni hotel sprejeti tega pisma, v katerem se pozivlja Nemčija na izročitev in je rajši odstopil, zato je pismo romalo naravnost v Berlin. Ne vemo še, kako se bo stvar iztekla.

Rusija.

Pri zadnjih pariških posvetovanjih veleposlanikov se je povdarjalo od angleške strani, da so boljševiče čete sicer oddaljene par sto milj od indijske meje, da je pa njih propaganda v severni Indiji in sosednjih državah že tako narastla, da je treba takoj začeti z obrambnimi ukrepi. Angleški zastopnik je naznanil, da so se koncem januarja ponovili spopadi med vojaštvom in vstaji v Severni Indiji, pri čemur so se angleške čete morale z velikimi izgubami umakniti. Tudi Japonci so postavili premajhno armado proti boljševikom in se ne bodo mogli ustavljati, če se ne bodo okrepi. Turki prestopajo na stran boljševikov, ki imajo že dvamilijonsko dobro izvežbano armado z vso opremo. Vsa stvar bo še imela zelo dolg rep.

visoke denarje. Sedaj pa je moral »Slov. Narod« prinesiti popravek, v katerem je rečeno, da pokvarjenega fižola sploh ni bilo. Podobno prinaša »Domovina«, da je Korošec nakupil naramnice za hlače po — 1000 K. Nam se smilijo liberalni bravci, ki vendar imajo liberalci in samostojni resnice v patentu.

p Liberalci med sabo. Liberalna »Jugoslavija« rada precej ostro napada ljubljanskega liberalnega župana in mu očita razne nerednosti v njegovem županovanju. Na drugi strani pa tako zvani narodni socialisti (delavski in uradniški del liberalne stranke) izjavljajo, da je liberalna stranka zanič in da je rabila delavca in uradnika samo ob volitvah. Tako si naštevajo drug drugemu svoje grehe, če pa jim mi očitamo iste grehe, tedaj vsi skupaj ogorčeno kličejo, da lažemo.

p »Kmetški stan je najmočnejši po številu in kreposti.« je pisal nedavno list »samostojnih«. Docela soglašamo s to trditvijo, toda te krepostnosti mu ni dalo svobodomiselstvo, s katerim hočejo zvičajno zastrupiti »samostojci« ljudi, marveč krščanstvo, katero oznanjujejo tisti »gospodje«, ki bi jih skrivni voditelji »samostojcev« najraje potopili v žlici vode. Res je, da se je kmetški stan, ki tvori 80 odstotkov prebivalstva v državi SHS ohranil tudi po vojski še najbolj veren in pošten, in da je pričakovati preosnovitve sedanje gnile družbe ponajveč od tega stanu ravno vsled vernosti in poštenosti; a ravno tako je tudi res, da je pri večini »liberalnih samostojcev« dobiti vse kaj drugega nego vernost in poštenost. Zato se pa kaj čudno sliši, če govori njih list o kreposti in grdo hinavsko je, če zapiše list samostojcev sebi na zglavje strani: »spoštujemo vse potrebne stanove,« pri tem pa je sam udrihal najboj čez oni stan, ki vzgaja ljudstvo za krepostnost, namreč duhovnike.

p Lovijo jih. Največji sovražniki kmetškega stanu, socialni demokrati sklicujejo na 29. februarja v Ljubljani zaupni sestanek — kmetov, ki bi jih radi pripregli k svoji stranki kot priganjače proti kmetiskim koristim. Opozorjamo kmete, da ne nasedejo sladkim besedam.

p Sorodne skupine. Dr. Kukovec je načelnik liberalne stranke, pa se zelo neprijetno počuti. Pri prihodnjih občinskih volitvah bo uradna JDS. do tal pogorela in zato se sedaj njeni načelnik genljivo obrača do »sorodnih« skupin, naj rešujejo liberalno barko. Te sorodne skupine so narodni socialisti in samostojni kmetje. Mi pa vemo, da je Kukovecova prošnja čisto odveč, ker se obojni; narodni socialisti in samostojni liberalni kmetje že sedaj z vso silo, z lažjo in pestjo trudijo dvigniti umazano liberalno zastavo iz blata. Da ne bo preveč pokoncu stala, bomo pa že skrbeli.

p Zajec in boben. Koliko se zajec razume na boben, vsi dobro vemo. Ni pa morda vsem znano, da se naši liberalci tudi približno toliko kot zajec na boben razumejo na cerkveno pravo in katoliške resnice. Domovina in Slovenski Narod sta prinesla vest, da je katoliška Cerkev pozvala katoliške ločence v Avstriji, naj se kar civilno z drugimi poroče in se bo-

do pozneje lahko tudi cerkveno poročili. Če bi naši liberalci vsaj toliko pojma imeli o katelizmu, kot ga ima otrok v tretjem razredu ljudske šole, bi ne pošiljali med svet take budalosti.

p Pod jarmom kapitalizma. Socialistični minister Kristan, ki se v Sloveniji bori zoper kapitalizem, je v Belgradu čudovit prijatelj kapitala. Sedaj ustanavlja velikansko banko z temeljno glavnico ene milijarde kron. Kar še ni liberalnih ministrov pri bankah (in to so že skoro vsi), imajo sedaj lepo priliko, da sedejo k velikemu koritu, ki ga jim teše Kristan. Po shodih pa kriči: Za ljudstvo je treba delati.

p Moka in Koruza. Liberalni samostojneži so uvideli, da bodo s svojo breznačelno stranko pogoreli, ker so se jim prikopili vsi prejšnji liberalci, to so tisti ljudje, ki so bili v občini na najslabšem imenu in ki so za vsako stranko nesreča, kamor se pritaknejo. Vprašamo vas, kateri resen človek bo kaj dal na oštarijskega zabavljača ali kvantača ali pijanca ali človeka, ki ne gre nikdar v cerkev itd.? In vsi taki so bili preje liberalci, danes pa so oblekli samostojno srajco, a so ostali isti brezgledni liberalci. Ker stranka samostojnežev vidi, da najpoštenjeje svoje pristaše danzadnevom izgublja, ker se jim gabi taka družčina in ker so se videli prevarane, so samostojneži začeli rabiti druge limanice. Potom kapitalističnega »Ekonomista« in s pomočjo velikega svobodomiselnika dr. Žerjave so dobili koruze in moke ter s tem kupujejo prepričanje pri kmetih. Pa se dobe taki, ki za skledo leče prodajo tudi svoje prepričanje in se zapišejo v stranko, ki ji je največji sovražnik duhovnik. Naša stranka pa se ravno ob tem notranje krepi in utrjuje.

V dobi batin. Osješka »Hrvatska Obrana« poroča o dveh novih slučajih, ko so orožniki v Slavoniji batmali kmetške ljudi. Prvi slučaj se je dogodil na kmetu Antonu Čavajdi iz Tekića dne 27. decembra m. l. Bil je — kakor se je kasneje izkazalo — po krivem obdolžen tatvine 300 kron. Orožnika, ki sta ga odvedla v zapor, sta ga na nezasišan način mučila in pretepala. Prisilila sta ga, da je moral stati v zmrlji vodi bos, nakar sta ga šibala po stopalih. — Drugi podoben slučaj se je izvršil nad 60 letnim Ferom Šimićem iz Ramanovca, ki so ga odvedli orožniki v Požego samo za to, ker se je bil izrazil, ko je videl, kako orožniki nekega kmeta bijejo s puškinimi kopiti, da bi orožniki tega vendar ne smeli. Kmetje, ali veste, kdo vlada?

Domače novice.

d Primite tatu. V Ljubljani je izšla silno živahno in semintja v šaljivem toda globoko prepričevalnem načinu pisan knjižica: Primite tatu. Knjižica obravnava začetek, vir, vzrok in namen zabavljanja proti duhovnikom, ki so ga ljudje, ki so sicer v domači fari navadno v veliko pohujšanje, zanesli med ljudi. Vsakdo, kdor začne knjižico brati, ne more nehati, dokler je ne prebere do konca. Prav bi bilo, da bere to knjižico slednji Slovenec in da pride v vsako slovensko hišo. Kupite jo in

Občinski volilni red. »Domovina«, glasilo dr. Žerjava, poroča, da je bil v zadnji seji ministrskega sveta odobren volilni red za občine. Z malimi spremembami je bil sklenjen volilni red, ki ga je predložil dr. Žerjav in ki smo ga mi v bistvenih točkah objavili. Spremenil se je v toliko: 1. Volilno pravico imajo vsi 21 let stari državljani moškega spola, če bivaajo v občini vsaj eno leto. 2. Volilno pravico imajo ženske, ki samostojno gospodarijo, ki so dovršile 8 razredov ljudske šole in one, ki so kot strokovne delavke zaposlene v industriji, v obrtu ali pa v trgovini. 3. Zenske ne morejo biti voljene. 4. Volilna dolžnost se odpravi.

p Ne tako na glas! Liberalci se med seboj radi zmerjajo, ker imajo vsi dosti grehov nad sabo, toda boljše bi bilo za stranko, če taka zmerjanja bolj na tihem opravijo. Do kosti liberalna »Jugoslavija« v svoji 33. št. bere liberalcem v Celju tele levite: »Da pa se širi boljševidem in komunizem, toraj ideje, ki so državi naravnost nevarne, je pa kriva v največji meri JDS., katera stranka v svoje okrilje zbira in ščiti ravno največje škodljivce naroda, to so razni verižniki, navijalci cen in vojni dobičkarji. V Celju pripadajo tej stranki skoraj vsi trgovci in ti so se izkazali pri zadnjem žigosanju bankovcev na ta način, da so mesto, da bi cene za 20 % znižali, poskočili z istimi do 40 %.« Mi že davno vemo, da je to vse res, pa ne samo v Celju, temveč tudi povsod drugod. Zato je pa pri nas liberalizem že pokopan, naj ga narodni socialisti in samostojni kmetje še tako oživljajo.

p Laži in zopet laži. Tudi »Slovenski Narod« se ni moč premagati in je sledeč svojim bralcem: »Domovina« in »Kmetiskemu listu« moral spustiti kakšno laž svet o klerikalcih. In spustil je debelo. »Dr. Korošec je kupil pokvarjen fižol za

Jo posodite svojemu prijatelju. Knjižica stane samo 2 kroni in se dobiva v Jugoslovanski tiskarni in prodajalni Kat. tiskovnega društva, Kopitarjeva ulica v Ljubljani. Naročite jo!

d Kako se razdeljuje petrolej. Kakor povsod, tako tudi v kamniškem okraju že nismo imeli približno dva meseca petroleja. Končno ga je prišlo nekaj, vendar pa potrebuje razdeljevanje petroleja najhujšo kritiko. Razdeljeval se je namreč na osebe in sicer po eno osminko. Kakor bi bilo razdeljevanje moke in drugih užitnih stvari po številkah neumnost, tako je razdeljevanje petroleja na osebe še večja bedarija. In zakaj? Tam, kjer je deset ljudi, izhajajo ravno tako z eno lučjo, kakor tam, kjer je samo ena oseba. Na stvari sami pa velik razloček. Zakaj tam, kjer je deset ljudi pri hiši, dobijo $1\frac{1}{2}$ litra petroleja, nasprotno tam, kjer je samo ena oseba, eno osminko za ravno tisti čas. Mogoče se mi bode očitalo, da je hiš z eno ali dvema osemkami malo. Nima podlage, dobi se jih med njimi so celo obrtniki. Obrtnik naj torej izhaja ob eni, oziroma dveh osminkah petroleja in ali celo dva meseca. Večja obrtnikov je prišla med vojsko ob svoji obstoj, kateri pa še dihaajo, jih hočejo na ta način uničiti. Vprašamo merodajne krogi, kje se je ta odredba izdelala, da se deli petrolej na osebe? Ali ne bi bilo bolj umetno, ga deliti po številkah? V Kamniški že dalj časa ni bilo dobiti petroleja — toda kaj pravim — za debelega prešiča se ga je dobilo cel sod. Prosijo se merodajni krogi, da se pri drugi razdelitvi stvar praktičneje uredi in naj se tudi ozira na obrtnike, kateri ga gotovo več potrebujejo kakor drugi ljudje.

d Kateri bankovci so veljavni? Ker so nastali dvomi, ali se morejo sprejemati bankovci, ki nosijo kolke z ravnimi (neporokiranimi) robovi in so opremljeni po največ s hrvatskimi žigi, se opozarja, da so vsi bankovci, kolkovani s takimi kolki, veljavni, ako so sicer ti kolki pristni in je kolkovanje pravilno izvršeno. Torej ni nihče upravičen, da zavrača take bankovce. — Predsedstvo delegacije ministrstva financ v Ljubljani.

d Smrtna kosa. Umril je dne 30. januarja v Kovorju pri Trzihu posestnik Jurij Klemenčič. Bil je naročnik »Domoljuba«, odkar list izhaja. Naj počiva v miru!

d Iz občine izgubljenec. V Radomljah so že vdrugeč uprizorili »Špansko muho«. Čisto primerno za — Sodomol Kdor tisto življenje pozna, se ne bo nič čudil.

d Požar je dne 6. t. m. upepelil v Mali vasi pri Ljubljani vsa poslopja posestniku Skalarju, hišo in hlev posestnici Krpučenci, šupo in kozolec posestniku Šetini. Škoda je z zavarovalnico le v malenkostni meri pokrita.

d Iz Gradaca v Beli krajini smo prejeli dopis, v katerem se pritožujejo kmetje nad mlinarjem onega mlina, ki sta ga kupila Tome in Zelenc iz Ljubljane. Tem potom opominjamo mlinarja, naj svoje postopanje drugače uredi, drugače bomo šli s celim dopisom na dan.

Gospodarska obvestila.

g Naša prehrana. Odsek za prehrano objavlja: Minula jesen ni bila povoljna za sejanje. Radi tega je ostala znatna površina zemlje, zlasti v naših južnih pokrajinah, neposejana. Ker je v največjem interesu države, kakor tudi vsakega poedinega državljanca, da pridemo do kar najvišjega žitnega donosa v tem letu, pozivlje ministrstvo za prehrano in obnovo dežel vsa oblastva, vse kmetijske organizacije in lastnike zemljišč, da zastavijo vse sile, da se zemlja zaseje kar največ z jarim žitom in tako nadomesti kar se je zamudilo v minuli jeseni. Ministrstvo hoče dobiti iz aktivnih pokrajin potrebno množino semenskega žita. — Žitni zavod v Ljubljani bo izvedel dovoz tega žita in ga izročil Slovenski kmetijski družbi, da ga razdeli med kmetovalce. — Naročila za semensko žito naj se tedaj pošiljajo Slovenski kmetijski družbi v Ljubljani.

g Začasne cene mesu. Odsek za določanje cen je v svoji seji dne 31. januarja 1920 sklenil, da smejo mesarji do tedaj, da se ugotovi prava nakupna cena, prodajati goveje meso po sledečih cenah: a) meso I. vrste po 22 K kg, b) meso II. vrste po 20 kron kg. Prestopke kaznuje urad zoper navijalce cen z zaporom do enega meseca in z zapleno blaga.

g Maksimalne cene za živino ali vlada popravlja. Uradno se objavlja: Z ozirom na to, da se razširja vest, da je deželna vlada uvedla maksimalne cene za klavno živino, se uradno ugotavlja, da to ne odgovarja resnici. Pač pa je za to edino kompetentni odsek ministrstva za prehrano izdal navodila okrajnim glavarstvom, kako naj se zapreči, da bi občinski aprovizacijski odbori po različnih občinah postopali po popolnoma različnih načelih, tako da pride do naravnost smešnih razlik v najbližjem sosedstvu. Zato se ustanove okrajne komisije za presojanje cen kot posredovalni organi. Te naj vplivajo, da bodo od občin postavljene cene čim enolnejše. To velja tudi za klavno živino, kjer kmetško prebivalstvo dejansko drži cene v izmeri, kakor jih je odsek za prehrano označil za primerne, a jih prekupci umetno spravljajo kvišku.

g Zadržna zvonarna naznanja, da se je cena bronastim zvonovom zopet dvignila na 75 K za kg. Pri tem litju se bo porabil zadnji baker, ki se je dobil še v kolikor toliko dostopni ceni. Baker pa, ki se bo rabil v bodoče, bo prišel iz inozemstva, in tam se dvigajo cene na borzi vsak dan, med tem ko cena naše krone še vedno pada. Naše mizerno valutno vprašanje je naravnost katastrofalno. — Tudi plače delavcem so se zopet povišale za 20 odstotkov. Prelitje starih zvonov stane 19 K za kg. — Cene za ostala dela pri zvonovih do 170 kg 13 K za kg, pri srednjih do 550 kg 8 K za kg, pri velikih 7 K za kg. Črke po 1 K.

g Državna kmetijska šola na Grmu priredi dne 24. in 25. februarja t. l. dvodnevni tečaj za napravo gnojšč in gnojničnih jam. Tečaj je namenjen zidarskim mojstrom in gospodarjem, ki imajo priti in se vzdrževati na svoje stroške. Tečaj se pri-

čne v torek, 24. februarja ob 9. uri dopoldne. Udeležbo na tečaju je priglasiti pisмено najkasneje do 21. februarja t. l. ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

g Oglike za kovače. Ker so se čule pritožbe, da primanjkuje domačim kovačem po deželi oglike za njihov obrat, kar se občuti posebno pri nujnih popravah kmetijskega orodja, obrnilo se je poverjeništvu za kmetijstvo na merodajne faktorje in dobilo sedaj odgovor od državnega nadzorstva veleposestva kneza Auersperga, da je del zaloge oglike in ev. tudi del nove produkcije na razpolago domačim kovačem. Radi naročil naj se obračajo domači kovači na Slovensko kmetijsko družbo (potom podružnic), na družbo Ekonom, na Gospodarsko zvezo v Ljubljani ali na Zadržno zvezo v Celju, ki bodo posredovale dobavo.

g Valute na zagrebški borzi 6. februarja: ameriški dolarji (100) 125 K; 10.400 kron; carski rublji (100) 125 K; nemške marke (100) 195 K; leji (100) 200 K; lire (100) 760 K.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkevijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 3% brez kekega odbitja.

Vrače ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Listek

Očetova povest.

(leškega prosto poslovenil D.)

(Konec.)

IV.

Prišel sem od majhnega otročiča, ki je le pred štirindvajsetimi urami po cesti tekal, in zdaj je bil že pokopan. — Pozno zvečer stopim v malo sobico in pokličem Klaro. To sem storil zadnji čas vselej. Toda danes mi ne odgovori nobeden. Utrujen stopim v tiho sobo, kjer je stal čaj že pripravljen na mizi. Ročno delo Klarino je ležalo tukaj, kakor tedaj, ko sem odšel. Pletla je majhno srajčico za otroka, ki je ravnokar umrl. Čutil sem, da mi je kanila solza na delce mojega angela... »Ali še ni gospodične Klare?« vprašam kolikor morem mirno ravnokar prišedšo dekle. »Legla je v posteljo, gospod doktor. Mišlila sem jo poklicati, ko pridete domov.« »Grem pa sam k nji,« odgovorim in hitim v sobo svoje hčere. Čeravno sem odprl vrata, kolikor sem mogel tiho, vendar je skočila Klara prestrašena pokonci; ko je pa mene zapolnila, si je poravnala lase s čela.

»Ali je že čas za večerjo?« vpraša in se skuša smejeti, »precej pridem. Bila sem mulo trudna in sem se hotela nekoliko počiti, dokler vi ne pridete. Kako me vesel, da moreva piti zopet jedenkrat čaj, kakor prejšnje čase! Ali smem iti taka, kakoršna sem sedaj? Težavno se mi zdi, da bi se znova česala.«

En sam pogled mi je povedal resnico. Kot zdravnik se nisem mogel prav nič zmotiti. Klara je kazala svoje prve pojave na Klari. Pritisnil sem svojega otroka na srce, kakor sem storil pred dvanajstimi leti, ko je bila še čisto majhno dete in moj edini zaklad, ki mi je še ostal. Skoraj obupan sem klical: »O Bog! Vsaj priznanci mi ta udarec!«

Vso noč sem prečul pri postelji svoja hčerke, dobro vedoč, da je to zadnji, a natežji boj v mojem življenju. Ali nisem moral vedeti, da se bode Klara v umazanih kočah pri bolnikih nalezla boleznijo? Zakaj je nisem zadrževal? Ali ni bila moja dolžnost, pomagati ljudem in jim olajševati bolečine? Gotovo tudi jaz ne bom dolgo. — Ali sem pa vreden groba poleg nje, jaz, ki nosim laž na ustnicah in v srcu, in ki sem zadovoljil, da je zbolela?

V teh nesrečnih urah naposled vstanem, pišem gospodu Koširju in vso čisto resnico razkrijem. Pismo pošljem v bližnje mesto njegovemu oskrbniku, kateri bi mu je oddal v slucaju, če se je on že vrnil iz Italije. Povedal sem mu, kaj se je zgodilo z denarjem, ki je bil odločen, da reši toliko ljudi strašne boleznijo. Tudi sem mu priznal, da sem prikril pismo Klari, in da ji ga dati več ne morem, ker me več ne razume. Bog je moja priča, da si nisem dalal v tisti strašni noči nič manjše krivice, kakor bi bila v resnici Vroče solze kezanja, ki so padale na besede, ki sem jih pisal. Potem sem prosil Pavla Koširja, naj pride že zaradi Klare sem, ker morda še ni prepozno.

Tako sta prešla dva dneva. Počasno se minevale ure in v mojih prsih je odmeval klic, ki se je moral alitiati do nebes: »Ali bode, ali more priti še o pravem času?«

Če bi bila Klara močna in zdrava, ko jo je napadla grozna bolezen, bi se morda upal, njeno zdravje pa je bilo že od nekaj časa in hati se je bilo najhujšega.

»Da bi me le spoznala!« sem ječal, gledajoč ji v steklene oči. »Da bi me le razumela, vse bi ji povedal in jo prosil odpuščanja! O, da bi prišel gospod Pavel, da bi ga videla, predno umrjem!«

Bleda in mirna je ležala Klara na postelji. Poskušal sem vsa redstva, da bi jo oživel. Naposled je bilo videti res nekaj v njenih očeh, kakor bi se zavedla. Da bi le še to noč zdržala, samo še to kratko noč! Obrnem se od njene postelje in si pokrijem obraz z rokami, ker tako bridkega prizora nisem mogel prenašati.

»O moj Bog, naj pride še o pravem času!« prosim zopet usmiljenega Boga. Ali se ne bode še zdanilo? Ali ne trpim že dovolj dolgo?

»Oče!« Slabi glas prebode mi srce kot oster nož. »Oče, pojdite sem! Poljubite me! Vedela sem, da ste tukaj bili. Prosim vas, povejte mi, kako so moja ranjka mati umrli, to mi bode pomagalo.«

Pritisnem ustnice na bleda usta predraga otroka in začutim v tistem hipu tiho trkanje na hišna vrata.

»Pridem precej!« ji rečem.

»Ne puslite me same, oče!« govori tiho. »Saj sva vedno skupaj bila; in zdaj-le mi je tako hudo. Zdi se mi, da bom umrla. Pošljite koga po duhovnika. Pa potem pridite nazaj precej in mi povčite kaj o nebeški domovini.«

Šel sem, ne da bi ji prikril strah, ki so ga obudile v meni njene besede, temveč ker sem imel neko upanje.

V veži mi pride nasproti gospod Košir. Njegov resni obraz je bil bled kot smrt, njegovo dihanje hitro. Z menoj ni spregovoril besedice. Kje bi mogel tudi jaz kaj takega pričakovati? Nemo mi da roko, ko ga popelem v Klarino sobo. Pri vratih naenkrat obstoji.

»Prosim, dovolite, da ji naznanim, da ste tukaj,« zašepečem, stopim noter in sporočim Klari, kdo je zunaj. Lahen nasmeh ji spreleti

bleda usta, a zažudena ni prav nič in tudi nič ne povpraša. Gospodu Koširju nisem mogel več povedati, kako silno se je Klara predrugačila. Samo namignil sem mu, naj vestopi. Potem stopim v kot in skoro, medlim. Koliko časa je medtem preteklo, ne vem. Kar začutim, da me je prijel nekdo za ramo, — in spoznam gospoda Koširja, ki se je skrbno sklonil k meni.

»Klara po Vas povprašuje, dragi prijatelj moj. Zakaj nečete ostati več pri nji?« pravi tiho.

»Ali Vas je spoznala? Ali še ni bilo prepozno?«

»Čisto se zaveda,« odgovori veselo. »Ni bilo še prepozno, in Boga zahvalim, da sem se vrnil še o pravem času. Tudi brez Vašega pisma, katerega sem dobil, ravno ko sem odšel, bi prišel v Predor; kajti slutnja, da gospodari grozovita kolera tudi v moji vasi, me je gnala sem. Upam, da bode Klara še ozdravela.«

Te nadepolne besede, katere tako ljubeznivo govori oni, ki bi imel preklinjati, me premorejo. Temno se mi naredi pred očmi in nezaveden padem na tla. — — —

Mrzlica, ki me je mučila vso jesen, me je sedaj zapustila; srce mi bije mirno in prosto, česar nisem mislil, da bodem še kdaj doživel. Cutim pa, da se trudne noge bližajo dolini smrti. — Vse prijetnosti sveta uživam sedaj in strežijo mi najskrbnejše. Ljubezen moje hčere in prijaznost njenega soproga mi sladita zadnje dni mojega življenja; a jaz vem le preddobro, da zapustim kmalu ta svet in se preselim v večnost. Tudi ne želim, da bi bilo drugače.

Ko smo šli zadnjič v cerkev, sem videl, da je šla Klara po službi božji na pokopališče in obstala pred mramornatim spomenikom, katerega je dala narediti na grob svoje matere.

»Se je prostor za moje ime,« sem rekel, »obljubite mi, da ne denete razen tega nič drugega na moj grob.«

Pavel mi je obljubil, ko je videl, kako resno mislim. Klarine oči so pa bile solzne in oklenila se me je, kakor da bi me ne hotela nikdar pustiti od sebe.

Vendar vem, da se oba tudi brez imena na mramornatem spomeniku mene spominjata in da bodeta ohranila v časti ime očeta, ki ni imel drugega na svetu, kakor delež očetov — trpeti za svoje otroke!

Ne morete spati? Niti delati? Imate nerovne bolečine? Občutek zadovoljstva doprine Vam Fellerjev pravi Elza fluid. 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 27 K.

Trpite na počasni prebavi? Zaprtje? To zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elza-kroglicami. 6 škatlic 12 K. — Zeloce okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 12 K. — Omoč in poškinita posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 16, Hrvaška.

Pozor!

Levni prodavnici in posredovalci z dežel. Ponudite trame od 88 do 911 od 4 in naprej. Ponudbe pod »Stavbeno podjetje« na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

Viničar

z večjo družino išče veleposestnik Josip pl. Klepach, Kr žveci, Hrvaško.

Kuharica

k večjemu gospodinjstvu na deželi se takoj sprejme. Ponudbe pod »Kuharica 532« upravo.

Durolit smole prosi specialni asfaltni strešni papir dobavila

»Asphalton« akojska družba za asfalt in kemično tehnično industrijo Dunaj IX. Liechtensteinstrasse 20. Tovarni: Dunaj-Brno, 5327

Posestvo, 8—12 orakov se kupi — Pojasnila na upravo tega lista pod »Posestvo 541«.

U 12.2.03

Izjava.

Podpisana 1.) Josip Fink, kovač v St. Vidu pri Stični in 2.) Josip Hribljan, krojač v Metnaju pri Stični izjaviva, da sva začetkom decembra 1919 ovadila samostanske upravo v Stični radi prikrivanja zaloga sladkoria in veriženja le na napačno informacijo tretjih oseb in se zahvaliva samostanu, da je opustil najino sodno kazensko preganjanje.

V Višnji gori, dne 25. januarja 1920.

Josip Hribljan. Josip Fink.

Zopet

ogromno pošiljatev manufakture naravnost iz inozemstva je prejela tvrdka R. Stermecki v Celju in sicer volne, čevlje, tiskanine, etamine, batista za ženske obleke, sukna kamgarna in blačevine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, kloba, cvilha, robcev, svilu in še mnogo raznega drugega blaga, katero se prodaja, zaradi nakupa v velikanskih množinah po zudovito nizkih cenah.

Razentega vedno velika zaloga lastnega izdelka srajc, predpasnikov, bluz, kril, ženskih moških in fantovskih oblek, po zelo nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski izbiri, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev. Industr. cenik zastoji! Na debelo samo v L. nadstr. Valetgovina R. Stermecki, Celje št. 305. raspošiljalna Slovenija.

Odvetnik dr. Ivo Česnik

vljudno naznanja, da je pre-selil odvetniško pisarno iz

KANDIGS

(dr. Bukove vile)

NOVO MESTO

Ljubljanska cesta št. 35

(hiša g. restavracije Franceta Jakšeta).

Cenjem starim in novim odjemalcem vljudno naznanjam, da sem ravnokar dobil veliko izbiro

volnenega šofa, cvilha in drugega manufakturnega blaga, dalje nogavic, sukanca (cvilna) in kraval.

Uzorcji se ne pošiljajo zaradi prehitrega menjavanja drugega blaga.

S spoštovanjem se priporoča

Marija Rogelj, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 38.

Malo hišo ali vilo z velikim sadnim vrtom in nivo v dostopnem kraju Slovenije kupim ali zamenjam anjo svojo udobno hišo z osmimi sobami in vrtičem v Višnji gori. Ugodna železniška zveza z Ljubljano. Pismene ponudbe z označeno ceno na naslov P. Višjanj pošta Višnja gora.

Zaloga pohištva in tapet. delavnica

BRATA SEVER

Ljubljana, Gosposvetska cesta (Količej)

priporoča vsakovrstno pohištvo

" " " po zmernih cenah. " " "

Vabimo na ogled!

Vabimo na ogled!

Brinje samo prvovrstno blago, se dobi pri Fran Pogačniku v Ljubljani, Dunajska c. 38.

Bukov, hrastov, smrekov les

posekan v gozdih, postavljen v tovarno ali tudi cele gozdne parcele v kamniškem okraju

kupuje

tovarna lesnih izdelkov in upognjenega pohištva

I. Bahovec nasl. Duplica p. Kamniku.

Vabijo se lastniki lesa zlasti v okolici tovarne, da stavijo svoje ponudbe. Les se strogo realno obračuni in takoj plača.

Hočete obdržati svojo lepoto?
Hočete imeti kakor baržun mehko kožo? Hočete so'nenih pog. mozoljev in ogrcev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, kožo obvarujočo pomado! Občudovani bodete! Zavidani! 1 lonček 6— K. No. III. močnejše vrste 9 K. K temu Fellerjevo najfiniješe lilijnomlečno milo 15 K.

Hočete imeti lepe, zdrave lase? Fellerjeva prava Elza Tannochina pomada za rast las doseže bujne lase! Zapravi prhaj, pre-

rano osivenje. Zabrani plešo! 1 lonček 6 K. No. III 9 K. K temu močno terovo milo za umivanje glave 8 K. Šampon 1 K. Mazilo za brke 1 K 80 v. in 2 K 50 vin.

Mučijo Vas kurja ocesa?

Fellerjev pravi turistovski obliž učinkuje brez

bolečin, hitro in zanesljivo! Nobenih kurjih oces več! Nobenih žuljev! Nobene trde kože! Mala škatljica 3 K 50 v. velika škatljica 5 K 50 v.

Zelite se kaj?

Fellerjeve Elza umijvalne pa-

stilije (Kolonjska voda) 1 škatla 5— K.

Fellerjev uspalni prašek proti potenju

1 škatla 5 K. Fellerjev mentolni črtnik zoper glavob. in zobobol 1 škatljica 3 K 50 v.

Fellerjev Elza fluid 4 dvojnatih ali 2 ve-

liki steklenici specialni 27 K.

Najboljši parfum z najfinjšim duhom od

8 K naprej. Najfinjši Hega-puder Dr. Klug-

ger, bel, roza in rumen. 1 vel. škatla 12 K.

Močna Francovka v steklenicah po 6 K

in 16 K. Ovoj in poštnina posebej a najce-

njeje. — Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica

Donja, Elzatrž št. 18, Hrvatska.

Elza Plastof**Primečaj krmi Mastin**

enkrat na teden eno pest. Ob pomanjkanju krme ko se uporabljajo nadomestilna sredstva za krmlila pa se primeša dvakrat na teden. Prašek Mastin, dietetično sredstvo, za živino, je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, a Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo Mastin, ko ga enkrat poizkusijo, in ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zadostuje za 6 mesecev za enega prašička ali vola.

Ako se Mastin pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina 20-60 poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje

(naftomazilo) uniči pri ljudeh in živalih. garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni, izpuščače. Ne smrdi, nemaže perilo. 1 lonček 6 kron. Po pošti kron 9-50 v.

Lekarna Trnkoczy

Ljubljana, Kranjsko. Zraven rotovža.

Domačo semensko deteljo, volno in predivo kupi vsako množino

Fran Pogačnik v Ljubljani, Dunajska cesta 38.

Kupim vsakovrstne stare šivalne stroje. Prodaj gramatični gostilniški godbeni avtomat in eno nove obleko za požarno brambo. L. Rebolj, Kranj.

Čebelni vosek

suhe satine in odpadke sveč kupuje po najvišji dnevni ceni J. Kopač, svečar v Ljubljani, Gosposvetska c. 90. Sp. Šiška.

Dr. Alojzij Šlechta

je otvoril, po mnogoletnem zdravniškem delovanju v tu- in inozemskih bolnicah, zdravniško prakso in ordinira za kirurške in splošne bolezni Ljubljana, Dvorci trg št. 1 (nasproti Narodne kavarne od 10 do 12 in od 3 do 4.

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

V LJUBLJANI, Dunajska cesta 17,

je ustanovila oddelek za

življenska zavarovanja.

Sprejema: V življenjskem oddelku: zavarovanja na doživetje in smrt v vseh st. stavah, zavarovanja na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnej. šimi pogoji.

V požarnem oddelku: zavarovanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina po znano niskih cenah.

Podružnica: CELJE, Breg, 33.

Zenske lase

rezane in mešane kupuje v vsaki množini po najvišji ceni Matija Podkrajšek brivec, Ljubljana, Sv. Petra cesta 32.

Cementna strešna opeka

najbolj trpežne vrste se dobi pri tvrdki

Ivan Jelačin, Ljubljana Emonska cesta 2, 4799

LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6

obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.